

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGEN DEN 26 DECEMBER 1920.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDA

GRUNDLAGD-AV

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.

D:R HENRY OCH FRU IDA B. GOODWIN.

I DOKTOR HENRY B. GOODWINS ateljé i det vackra hemmet Bragevägen 9 och 11 i Stockholm har man den behagliga känslan av att befinna sig på en plats, där allt utan krumbukter och onödigheter tjänar konsten — den konst, som skall och bör ha sina egna uttrycksmedel, sina egna vägar. Det är som fru *Ida Buerdel Goodwin* så spirituellt skriver i sin skildring i "Svenska Hem" av makarnas bostad: i Goodwins ateljé träffar man inte på de landskapsmålade fonderna eller den brutna pelaren eller de praktlystna möbelproven, — naturligtvis inte; men icke heller har ateljén mycket gemensamt

med de moderna hypereleganta ateljéer, som på senare år uppstått i de stora världsstäderna hos s. k. "konstnärliga" fotografer och i vilka kameran hålles dold som någonting man skäms för. I Goodwins ateljé har kameran hedersplatsen och den kan ha det, därför att den utan sammanblandning och förvanskning med vad som ej kommer den vid tjänar vad den här är satt att tjäna: den bildmässiga fotograferingen. Med ordet "bildmässig fotografi" har d:r Goodwin funnit den definition för sin konst, som sätter gränsen både åt den ena och andra hållet: både åt den "konstnärliga fotograferingen" i sina mer eller mindre

affekterade avarter och åt vad d:r Goodwin kallar den "avbildningsmässiga" fotograferingen. Det är lika mycken skillnad, säger d:r Goodwin, mellan den avbildningsmässiga och den bildmässiga fotograferingen som det är mellan ett polisreferat av någon händelse på gatan och t. ex. en Hjalmar Söderbergs skildring av samma händelse.

Den bild från d:r Goodwins ateljé, vi här nedan visa, återger just det viktiga ögonblick, då en kamerabild kommer till — sade vi ögonblick? — ack, det kan ta timmar och åter timmar, innan d:r Goodwin blir nöjd med sin "tagning". Ögonblicket eller stunden eller vad

Vid gränsen. -:- Av Carl-August Bolander.

MANNEN MED DEN BASKISKA rundmössan tittar på mig över 'Le petit méridional', krogvärdens står i dörren och betraktar mig, fiskarna borta på plagen och kvinnorna vid brunnens bronsgudinna snegla på mig. Deras tungor må tala vilket språk som helst, men språket i deras ögon förstår jag: "Vad är det för en gynnare, som dumpit ner här i Cerbère?" Tusen turister skymta här i Barcelonaexpressens kupéfönster, men ingen turist sätter sin fot här på stenarna, Cerbère är järnvägsfolkets, speditörernas och fiskarnas by.

Jag har frågat mig själv i natt på byns enda s. k. hotell, plågad av svarta smådjur och lyssnande till snarkningarna i de olåsta rummen på alla sidor om mig. Vad var det som drev mig ut ur kupén i går kväll, varför fortsatte jag inte i den bekväma vagnen till Paris? Medan jag i handfatet knäppte den nionde plågoanden, fann jag svaret. Jag ville inte, att bangårdslyktorna i Port Bou skulle bli mitt sista minne från Spanien, jag ville ännu en gång se solen skina över landet som en gång för ett halvår sedan.

Ett halvt år sedan, en söndagsmorgon i maj, luften var fylld av spanskt vin, och en yngling från norden blev rusig och måste sätta en blomma i knapphålet. En nordbo for in i sagans rosengård, vilka glada äventyr var det inte som väntade! Jag skulle dricka en bägare framför poeten Bécquers staty i Sevilla och stiga in med rosor i det dystra Casa del Greco i Toledo, jag skulle applådera flamenccossångerskorna på Madriids nattkaféer och leka med manillasjalarna i Sevilla, jag skulle stå i Filip den andres rum i Escorial och skratta åt skylten på byrån bredvid korstavlan: "Förbjudet att röka och spotta på golvet". Jag skulle tillbedja la Cruz de las Victorias i Asturien och kyssa la Virgen del Pilar i Zaragoza, jag skulle — — —

Jag skulle, jag skulle. Men aftonen innan min glada eriksgata börjar, känner jag frossbrytningar på Bornen i det majorkinska Palma, jag måste lämna musiken och de pladdrande senioritorna. En liten förkylning, ett par antifibrinpulver, det är över i morgon förstås.

Men i morgon är det 40 graders feber. Pulver, kapslar, dekokter, yrsel och galenskap, väggar som bränna av solhetta och blod som brinner ännu hetare, kvinnfolk, som springa med katolska andaktsböcker för att frälsa min kattarsjäl. Efter två veckors feber ännu fem veckor i sängen i gulsot, fyra glas getmjölk, tre Houdépiller och två lavemang om dagen och för resten ingenting, långa ensamma timmar, endast avbrutna av värden, som kommer med räkningen.

*

Jag skulle ha stått i myllret på Puerta del Sol i Madrid och suttit i Alcazarträdgårdarna i Sevilla, jag fick vackert ligga i en säng och titta i taket. Jag skulle ha drömt i Lejongården i Alhambra och sett facklorna blossa vid de nattliga andalusiska tjurfäktingarna, jag fick stanna i sängen under myggnätet och höra nattimmarna slå, lyssna till hotellgästernas steg i korridorerna, de ivrigt larmande kyrkklockorna, de surrande moskiterna, kafégästerna, som klappade i händerna på kyparna nere på terrassen. Men under de långa veckornas ensamhet med böckerna och tidningarna gjorde jag i alla fall min rundresa genom Spanien, jag har lärt känna det bättre kanske, än jag skulle gjort från kupéfönstret. Tanken att stanna i den spanska jorden ökar alltid intresset att lära känna det land, i vars mull man skall bli ett par atomer.

Jag känner rosengården nu, den är bränd och förtorkad. Skulle jag i ett ord samla mitt intryck av Spanien, kan jag inte finna ett bättre ord än ordet: tomhet. Det blir något tröstlöst tomt över det förbrända spanska landskapet med de eviga klipporna, det är samma tomhet i de spanska husen med de nakna kalkväggarna och de eviga halmstolarna. Och i de spanska själarna är det samma tomhet.

Känslorna ha förtorkat i solglöden, en nordbo känner sig så hemlös bland dessa kalla förståndsmänniskor med deras hårda realistiska syn på tingen. Deras enda tro är Nuestra Senora de la Recomendación, nepotismens heliga gudinna, som skänker ämbeten utan att kräva arbete. Det enda mysterium, de skälva inför, är hasardbordet; den enda

dröm, de drömma, är den om högsta vinsten i Det stora statslotteriet. Glimtar det till i en spanjors öga, kan man vara säker på att det är en vacker kvinna, som seglar förbi; är det fråga om en idé, en tanke, en dröm, slocknar glimten genast, och axlarna börja rycka. Sensualism, skepsis, blague; varje spanjor är alltid 'un poco voltario'.

Safterna förtorka, skalet utvecklas i stället, blir så mycket tjockare. Är känslolivet fattigt, är etiketten så mycket rikare, Spanien är formens och formalismens heliga land. All hövligheten duperar främlingen till att börja med, men det kommer en dag, då han känner, hur tom den är, då fryser han mitt i solgasset. Man kan inte gå förbi en ätande spanjor, utan att han inbjuder till sin måltid, har han så bara ett stycke bröd att tugga på, räcker han det mot en, men försök inte att begagna er av hans inbjudan! Han öppnar sina dörrar på vid gavel, han ställer allt sitt till ert förfogande, men försök inte att använda er av hans vänlighet! Han ställer hela sitt bibliotek till er disposition, men kom inte och begär att få låna en bok av honom!

I kväll hädar han Gud och alla helgon, vi baxna över naturalismen i hans hädelser, i morgon skall vi se honom vandra till mässan med sitt breviarium och ögonen fromt nedslagna, ingen skall ivrigare än han kasta sig på tempelgolvet. Seklernas formalism och skrymteri ha skapat dessa spanska ansikten, alla gå omkring och bära mask och spela teater. Men ibland tycker man sig se det rätta ansiktet: det kan vara vid en tjurfäkting i det ögonblick, då matadoren stöter sitt stål i djuret, det kan vara i en salong, då en elak kvickhet serveras.

Det har väl funnits rosor i denna rosengård, det finns väl ännu rosor, man ser dem bara inte för allt ogräset, som frodas där. Politiskt barbari, sociala tjurfäktingar, indolent övermod och analfabetisk mord- och hämndlusta; varje tidningsnummer, man tar i, innehåller, utom de obligatoriska spalterna om societetslivet och redogörelsen för hur kungafamiljen tillbragt dagens alla timmar, ingenting annat än telegram om sociala kon-

det nu är, har, som man ser, satt både doktor och fru Goodwin i aktion, för att inte tala om de två Airedaletterriers, Troll och Tott. Och fru Goodwin — som själv är en begåvad skriftställarinna och kännare av särskilt modern engelsk och fransk litteratur — går också med ett levande intresse upp i sin mans konst. "Det händer ofta", säger hon "att min man och jag sitta ute, i en teatersalong, t. ex. och få se ett utseende, som fångslar oss, — se det där vore något att fotografera, säga vi till varandra och kunna helt fördjupa oss i vederbörandes väsen. Då är förstudiet undandgjort, när det sedan händer, att just den person, som intresserat oss så, kommer hit för att bli fotograferad. Vi hade här om dagen ett sådant fall: vi hade suttit på Operakällaren och fångslats av någon främmande dams ansikte — "ser

Makarna Goodwin i ateljén med Troll och Tott.

du, det där vore något för oss att hålla på med — och nästa dag stod hon hos oss!"

— — — "Det har också hänt oss, att någon ringt på och sagt. "Jag ville så gärna bli fotograferad av er, men jag har ett så obetydligt utseende — inte vill ni väl då ta mot mig?" Ack, ack — det är ju inte det, som gör det, det är ju inte den regelbundna skönheten, man längtar efter att fästa på plåten — det är *människan* man vill ha dit, det säregna och karaktäristiska i ett ansikte — det som gör att fotografen strävar att i sitt verk få in något mer än bara den likhet med den avbildade, som ju bör finnas där som en självklar sak."

De "själv-fotografier" av makarna, som Idun har nöjet här återge, torde också ge de vackraste prov på d:r Goodwins kamerakonst.

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt handarbete.

Undervisning i: Klädsöm, Fransk linnösöm, Barnkläder, Konstbroderi, m. m. Beställningsavd. för klädningar och linge. Anmälningar dagligen 10-5. Prospekt på begäran. 6 frielever.

S:ta Birgittaskolan

Allm. tel. 51 90. — Grundad 1910 — Riks tel. 141 08.
Regeringsgatan 19-21, Stockholm

Textilavdelningen.

Uppritade och påb. arbeten. Gardiner, Kuddar, DUKAR, Spetsar och Linnebatist, Monteringar av arbeten. Stort urval av äkta spetsar även antika.
EMMY KYLANDER.

flicker och attentat. Ena dagen blir förre guvernören i Valencia nedskjuten i sin droska på promenaden, andra dagen exploderar en bomb i ett kafé i Barcelona och dödar ett tjugutal underklassare, varje dag dödas några syndikalister och strejkbrytare, och starpistolerna knalla mellan spårvagnarnas plattformar. "Una raza berberisca, una raza de desierto", det är en av deras egna, diktaren Pio Baroja, som så talar om sitt folk, det är densamme, som påstår, att de enda passionerna i Spanien äro fåfängan, avunden och föraktet.

Det är redan länge, sedan Salisbury talade om "Fines Hispanus"; en utlänning, som i dag kommer till Spanien, får bara ännu starkare intryck därav. Det är landet utan framtid, det är den brända och igengrodda rosengården; det lilla erövringskriget nere i Tetuan, som alla tidningar äro storhetsrusiga över, hjälper ingenting mot den stora kulturella döden. Spanien har haft sin storhetstid, och den skäms inte för sig, Cervantes' sekel, då Velasquez och Murillo målade och Lope de Vega, Calderon, Quevedo, Gracian, Tirso skrevo. Men i dag — hur är det, Pio Baroja säger: "Spanien finns inte. Det finns bara en halvö, full med sten, där det spelas guitarr."

*

Det är inte att undra på, att de bästa ibland dem förtvivla och misströsta, att deras tänkare och diktare hamna i oppositionen. Nyss blev Miguel Unamuno, professor och en gång rektor vid Salamancas gamla universitet, dömd till över dussinet års straffarbete för majestätsförbrytelse, det är ett av den moderna spanska litteraturens stora namn och en ledande kulturpersonlighet, som sålunda blivit dömd till tukthuset. Den spanske diktaren börjar gärna som revolutionär, det är inte alltid han som Unamuno genom åren bevarar vitaliteten, vanligen slutar han i skepticism.

Men som revolutionär börjar de Blasco Ibanez, ett av dagens stora namn, har en gång varit en ung anarkistredaktör i Valencia, måste fly till Italien, förklädd som sjöman, men blev vid hemkomsten arresterad och ställd inför krigsrätt, dömdes till flera års tukthus. Rakad, kortklippt, gråklädd, med ett nummer någonstans på trehundra-talet, satt han så ett år i tukthuset, tills han blev benådad; under det året fick han idén till novellen "Förbannad jord", som vi nyss fått översatt till svenska. Men snart är han åter i gendarmernas klor, han har varit arresterad inte mindre än trettio gånger, han har levat som landsflyktig revolutionär i Paris.

De gamla fattiga lärarinnornas "Kvällsol."

DEN SOM SKRIVER DETTA, MÖTTE EN dag ett kvinnoöde, som grep mig på ett alldeles särskilt sätt. Det var en fint bildad och begåvad äldre kvinna, som varit lärarinna. Hennes hela ålderdomshjälp bestod av en ränta på några hundra kronor, och hon måste fylla ut summan med ett ansträngande arbete. Hon bodde i en vindskupa högt uppe. Hon hade böcker, som hon älskade, men som hon måste ha nerlagda i en lår på någon annan vind; dit fick hon bege sig var gång hon ville en stund umgås med bokens ande, som lyfter och ger glömska.

Efter att ha mött denna kvinna, var det med en alldeles särskild sympati jag öppnade en liten broschyr om Svenska Lärarinnornas Pensionsförening. Ack, den där fina gamla kvinnan har så många, måga medsystrar! Där finns t. ex. en invald, som nästan utan pensjon som hon är, måste försörja sig med kroppsligt arbete. En gammal lärarinna, som hade blivit sinnesslös, hade en pension på — 100 kr., och summan måste utfyllas genom insamling bland kamraterna. Dessa lärarinnor ha under ett långt liv arbetat oegennyttigt och ideellt, och till lön ha de fått en ålderdom i nöd. Det syns bjudande, att något göres för pensionsringen av dessa äldre lärarinnor: flickskolans såväl som folkskolesmåskolans. Deras kamrater, som ännu arbeta i skolans tjänst, göra sitt bästa för Svenska Lärarinnornas Pensionsförening. Men det behövs än mer medel. För något år sedan bildades genom försäljningen av skriften "Kvällsol" en fond, som förvaltas av pensionsföreningen och varur tilläggspensioner utgå till de behövande. En donation till den fonden är en gåva till dessa ödmjuka gamla fattiga, vilkas liv oftast varit nog så armt.

Den nämnda boken, "Kvällsol", är för resten både trevlig och fin och för att vara i dessa tider utomordentligt billig — 3:75 är ju icke mycket för en fyllig bok med namn som Karlfeldt, Selma Lagerlöf, Viktor Rydberg (med ett hittills otryckt föredrag) m. fl. Boken finnes ännu att få och kan rekvireras genom bokhandeln från Bonniers förlag. — Bidrag till fonden kunna insändas till fröken Maria Munthe, Värna, Lidingö, Brevik.

I dag är Ibanez en fet och elegant parisare med Hederslegionen i knapphålet, med hus i Paris och Valencia, Malvarrosa och Madrid, Buenos Aires och Panama, en resejournalistikens conquistador med den stora yllesjalen om halsen. Och Azorin, som en gång skrev anarkistartiklar i Ibanez "El Pueblo", den unge satirikern Candido och Ahriman, har slutat med att skriva litterära artiklar i ABC, konservatismens stora Madridtidning, han har fått lukten av de spanska biblioteken i kläderna.

Pio Baroja, ännu en av dagens berömda diktare, har begravt sin ungdoms frihetsdröm i skepsisens köldblandning, hans böcker äro fulla av förtvivlans hårda ord mot Spanien. Det är minimumlandet, minimum av intelligens, passioner, till och med av laster, vinet, köttet, tidningarna, litteraturen, allt är dåligt i landet. I Spanien är ingenting absurt utom arbetet, initiativet och generositeten; sanningen är, att vi spanjorer äro ett omöjligt folk, heter det på ett ställe i romanen 'Cesar eller intet'. Baroja har varit läkare, innan han blev diktare, som författare fortsätter han att ställa diagnoser. Men någon bot finns det inte; "el tablado es pobre y este Arlequin triste, hay que resignorse."

Det gäller att resignera, Pio Baroja producerar den ena realistiska romanen tjockare än den andra, full av galla och sarkasmer och fattig på skönhet och fantasi. Den stora torkan har trängt in i litteraturen också, en nordbo letar fåfängt efter känslan och fantasien i de moderna spanska böckerna.

*

Jag har gått runt genom Cerbère för andra gången, jag har tittat in i fiskarnas hönsgrårdar och på speditörernas kontor, jag har stått framför kyrkan och stavat på inskriften på fasaden: 'regnum Galliae, regnum Mariae!' Jag har varit inne och handlat i de små butikerna vid Le Roussillon, det gamla skuggiga torget, jag har suttit på Café de la Plage igen och läst namnen på fiskarbåtarna. Nu har jag vandrat genom den långa, illaluktande tunneln upp till stationen; folket, som sovit i natt på sina smutsiga filtar och bolstrar på alla bänkar och golv här, har börjat plocka ihop det underliga bagaget.

En sista blick, solen skiner därborta över Spanien, bländande och obarmhärtigt. Det är landet, där solen aldrig går ned, det är landet, som solen förbränt. Gudskelov, att mitt tåg går mot kölden och dimmorna, som härdar viljan, och dimman, som föder drömmen.

Goda råd äro dyra.

Ett gott och billigt råd

är att Ni bör pre-

numerera på

IDUN

1921.

Strandparti i Cerbère.

Torget i Cerbère.

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste.

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

**MED ÖKAT TEXTINNEHÅLL
MÅNGSIDIGARE PROGRAM
OCH FÖRSTÄRKT REDAKTION
MÖTER IDUN DET NYA ÅRET.**

Ellen Key.

Else Kleen.

Vera v. Kramer.

Gurli Linder.

Ernst Högman.

Oswald Kuylenstierna.

Ellen Rydelius.

Marika Stjernstedt.

Ebba Theorin.

Elin Wägner.

Artur Möller.

Eric Nyblom (Mac).

Fru Ellen Rydelius, den kända talangfulla journalisten, inträder vid årsskiftet på vår redaktionella avdelning.

DAGENS HÄNDELSER

av allmänintresse för vår publik skola mer än hittills följas med penna och kamera i form av kåserier, intervjuer och bilder, som på ett underhållande sätt låta våra läsare se skiftningarna i tidens fysionomi. Några av pressens bästa förmågor på området såsom *Mac*, *Abergsson* m. fl. komma i detta sammanhang att tjäna oss med bidrag.

KVINNAN OCH HEMMET.

Denna avdelning tillgodoses med synnerligen värdefulla bidrag av bl. a. *Ellen Key*, *Else Kleen*, *Vera v. Kramer*, med en artikelserie *Vi* och våra vanor, *Gurli Linder*, *Ellen Rydelius*, *Ebba Theorin* och *Elin Wägner*.

MINA LEVNADSMINNEN

av *Helena Nyblom*. Dessa erinringar, mottagna med förtjusning både i Sverige och Danmark, fortsätts och avslutas under det nya året. En av våra främsta kritici, dr. *Olof Rabenius*, anser att dessa skildringar äga ett *oskattbart värde* för vår memoarlitteratur.

FÖLJETONGEN.

Lucia. Av *Matilde Serao*. Översatt av *Ernst Lundquist*. En spännande och konstnärligt skriven italiensk roman av den högt uppburna författarinnan.

NOVELLISTIK.

Huset mellan sjöarna. Av *Anna Lenah Elgström*. En humoristisk sommarskildring från Stockholms skärgård, som visar författarinnans talang från en helt ny sida. — Vidare ha vi på vårt bord skönlitterära bidrag från *C.-A. Bolander*, *Hildur Dixelius Brettner*, *Ellen Lundberg-Nyblom*, *Nils Wilhelm Lundh*, *Marika Stjernstedt*, *Ebba Theorin*, *Elin Wägner* m. fl. m. fl.

Ett par fängslande livsbilder från svunnen tid.

GREVINNAN d'EGMONT OCH GUSTAV III.

Ur en brevväxling dem emellan framlagd av Oswald Kuylenstierna. Denna en fransk aristokratdams brevväxling med "tjusarkungen" handlar bl. a. om det slag av kärlek, som 1700-talet benämnde evig vänskap.

"Iduns julnummer" skall fortfarande gratis komma samtliga våra prenumeranter tillgodo. "Iduns frågoavdelning" utvidgas och om-lägges så att svaren inflyta samtidigt med frågorna.

För avdelningarna *Köksalmanackan* och *Hjälpredan* svarar fortfarande fröken *Ida Norrby* med sin kända och uppskattade erfarenhet på området.

På grund av riksdagens beslut att fördubbla tidningarnas postbefordringsavgifter höjes Iduns nuvarande pris med 1 krona.

Prenumerationsprisen bliva alltså: IDUN, upplaga A, helt år 17:— halvt år 8:75 och kvartal 4:50; lösnummer 35 öre; IDUN, uppl. B, praktupplagan helt år 22:—, halvt år 11:50 och kvartal 6:—.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Bomullstyger = Möbeltyger = Gardiner

Prover på begäran. * * * * *
Precisera vad som önskas. * Konstfliten, Göteborg.

Dockan i skära sidenklänningen. Av Leonard Merrick.

Översättning från engelskan av ELLEN RYDELIUS.

HUR KAN JAG SKRIVA FJÄRDE AKTEN med detta löjliga föremål bland mina papper? Vad för ett föremål? Det är en docka i en skär sidenklänning — en utsökt docka, som kan gå och tala och tralla bitar ur operor. Den kostade en förfärlig massa pengar! Varför har en gammal skådespelsförfattare en docka på sitt skrivbord? Jag har den icke där alltid. Den kom i en ask från boulevarden för en timme sedan och jag tog upp den ur paketet för att än en gång beundra dess talanger, — och sedan har den hela tiden påmint mig om vilka besynnerliga varelser kvinnor äro.

Ja, kvinnor äro besynnerliga och denna leksak kommer mig att tänka på en särskild kvinna: den kvinna, som bad och bönföll om min hjälp och sedan när hon fått hela mitt intresse — fördömda docka, här är händelsen precis som den skedde!

Den skedde år 98 eller 99, då hela Parisströmmade tillsammans för att se mina pjäser och då "Paul de Varennes", var en trollformel. Modet växlar. I dag. Nu är jag kanske en smula omodärn, yngre män ha dykt upp. På den tiden var jag ännu den främste, då var jag teaterkonstens mästare. Hör på! Det var en vårmorgon, och jag hängde i fönstret i mitt arbetsrum och insöp syréndofte i luften. Då kom Maximin, min sekreterare, in och sade:

"Mademoiselle Jeanne Laurent frågar, om hon kan få träffa er, monsieur."

"Vem är mademoiselle Jeanne Laurent?" undrade jag.

"Det är en skådespelerska som vill ha engagemang, monsieur."

"Jag beklagar, men jag har så förfärligt mycket att göra. Bed henne skriva."

"Damen har redan skrivit tusen gånger", sade han, och vände sig motdörren. "Jeanne Laurent har varit en av de flitigaste medarbetarne i vår papperskorg."

"Säg henne då, att jag beklagar, att jag ingenting kan göra för henne. Mon Dieu! man inbillar sig visst, att jag inte har någon annan sysselsättning än att prata med nollor? Aproppå, hur kommer det sig, att ni besvärar mig med att tala om henne, varför denna ovanliga budskickning? Jag förmodar att hon är söt, vafalls?"

"Ja, monsieur."

"Och ung?"

"Ja, monsieur."

Jag tvekade. Låt oss säga att min sympati var väckt. Men kanske låg skulden hos syréerna — syréer och en vacker flicka äro för mig en naturlig kombination liksom kaffe och cigaretter. "Skicka in henne", sade jag.

Jag satt vid bordet och tog upp en penna. "Monsieur de Varenne —" Hon tystnade nervöst på tröskeln.

Maximin var en tok, hon var icke "söt", hon var antingen ful eller vacker. För min del ansåg jag att hon ägde skönhet, och om hon icke varit en skådespelerska, som kommit för att plåga mig för en roll, skulle jag ha förutsett en mycket trevlig kvart. "Jag kan bara ägna er ett ögonblick, mademoiselle", sade jag och rotade i oskrivna papper.

"Det var mycket vänligt av er att ägna mig så mycket."

Jag tyckte om hennes röst också. "Var så god och tag plats" sade jag nådigare.

"Monsieur, jag har kommit för att be er göra något för mig. Jag går under i detta yrke av brist på en hjälpande hand. Vill ni vara så ädelmodig och ge mig en chance?"

"Min kära mademoiselle Laurent", sade jag, "jag känner sympati för era svårigheter, och jag förstår dem fullkomligt, men jag har intet engagemang att erbjuda er — jag är icke teaterdirektör."

Hon log bittert. "Ni är de Varenne — ett ord från er och jag skulle slå igenom."

Jag undrade, hur gammal hon kunde vara. Omkring tjugoåttå trodde jag, men än verkade hon mycket yngre, än mycket äldre.

"Ni överdriver mitt inflytande, liksom alla andra artister jag tar emot. Hundratals människor ha suttit i denna stol och ropat, att jag kunde lancera dem. Det är bara prat. Var förständig! Jag kan icke lancera någon!"

"Ni kunde låta mig få en roll i Paris. Ni är icke teaterdirektör, men vilken direktör som helst skulle engagera en skådespelerska, som ni rekommenderade. Åh, jag vet, att hundratals människor ha vädjat till er, jag vet, att jag bara är en i hopen, men, monsieur, tänk på vad det betyder för mig! Utan hjälp skall jag fortsätta att knacka på alla scendörrar i Paris och aldrig komma innanför. Jag skall fortsätta att skriva till Parisdirektörerna och aldrig få något svar. Utan hjälp skall jag fortfa att slita ut mig i landsorten tills jag är gammal och trött och slut."

Hennes allvar rörde mig. Jag hade hört samma historia så ofta förut att jag var led på att höra den, men denna kvinnas allvar rörde mig. Om det hade funnits en liten roll ledig, skulle jag ha låtit henne försöka den.

"Som dramatisk författare" sade jag, "förstår jag till fullo svårigheterna i en skådespelerskas karriär, men ni som skådespelerska kan icke förstå den dramatiska författarens. Jag har ingen pjäs uppe på repertoaren nu, jag har därför själv ingen chance för er, och det är omöjligt för mig att skriva till en direktör eller författarkollega och råda honom att anförtro en roll, även den anspråklösaste till en dam, om vars förmåga jag ingenting vet."

"Jag ber icke om någon anspråklös roll", svarade hon lugnt.

"Vafalls?"

"Mitt fack är huvudroller."

Jag stirrade mållös på hennes bleka ansikte, djärvheten i hennes svar kom mig att tappa andan.

"Ni är tokig", sade jag och reste mig.

"Det låter så för er, monsieur."

"Spritt sprängande galen! Ni klagar över att ni står vid stegens nedersta pinne, och i samma ögonblick befaller ni, att jag i ett språng skall lyfta er till den översta. Antingen är ni vansinnig eller också är ni en dilettant."

Hon reste sig också — resignerad inför avskedandet, tyckte det. Sedan skrattade hon plötsligt med en gest, som var ett verkligt utbrott av förtvivlan:

"Jaså, jag är en dilettant", replikerade hon passionerat, "jag skall säga er vad för slags dilettant jag är, monsieur de Varennes! Jag har lärt mig mitt yrke på en marknad, då jag var sex år gammal — jag spelade roller "vid vägkanten", då lyckligare barn lekte i barn-

kammaren. Jag kastades in i huvudroller, då jag var en flickslyna på femton och fick kämpa med ett halvt dussin roller i veckan, och jag fick stryka, om jag misslyckades i mina poänger. Jag har lärt in divaroller i reserv, icke för de få francs jag fick, ty den tiden betalade marknaderna mig bättre, men för att kunna göra iakttagelser och förbättra min metod. Jag har väntat i timal i regnet utanför sömmerskors och modisters dörrar för att jag skulle observera, hur förnäma damer stego ur sina vagnar och talade till sina betjänter — och när jag uppsnappade en nyans i deras aristokratiska tonfall var jag i sjunde himlen, fast mina fötter värkte och regnet blötte igenom mina usla kläder. Jag har spelat goda kvinnor och dåliga kvinnor, tiggerskor och drottningar, ingenuer och häxor. Jag är född och uppfostrad på scenen, har lidit och svulit på den. Det är mitt liv och mitt öde." Hon snyftade. "Jag en dilettant!"

Jag kunde icke låta henne gå på detta sätt. Hon intresserade mig livligt. På sätt och vis trodde jag på henne. Jag vandrade fram och åter och funderade. "Sitt ned igen", sade jag. "Jag skall göra en sak för er: jag skall fara till landet och se er spela. När spelar ni nästa gång?"

"Jag har inte utsikt till någon roll."

"Tusan också! Nå skriv till mig nästa gång ni spelar!"

"Då har ni glömt allt om mig", envisades hon feberaktigt, "eller också har ert intresse mattats av eller också skall ödet hindra er från att komma."

"Varför säger ni så?"

"Det är något som säger mig det. Ni skall hjälpa mig nu eller aldrig. Min chance är i dag! Monsier, jag bönfaller er."

"I dag kan jag icke lova något alls därför att jag icke sett er spela."

"Jag kunde recitera för er."

"Bah!"

"Jag kunde få provrepetera."

"Och om ni förstörde det! Jag skulle stå som en skön däre, sedan jag arbetat för att få upp er på scenen."

En tjänare avbröt oss och sade, att min gamle vän de Lavardens var därnere. Och nu gjorde jag något dumt. När jag antydde för mademoiselle Jeanne Laurent, att vårt sammanträffande måste få ett slut, bad hon så ivrigt att få tillåtelse att tala med mig igen, sedan den besökande gått, att jag samtyckte till att låta henne vänta. Varför? Jag hade redan sagt allt vad jag hade att säga, och oändligt mycket mer än jag hade ämnat. Kanske gjorde hon ett mäktigare intryck på mig än jag förstod, kanske var det idel medlidande, ty hon hade en obetvinglig instinkt, att om jag skickade bort henne i detta kritiska ögonblick, skulle hon aldrig mer få höra av mig. Jag lät visa in henne i nästa rum och tog emot general de Lavardens i arbetsrummet.

Sedan de Lavardens dragit sig tillbaka från armén hade han bott på sitt slott i St. Wandrille, i närheten av Caudebec-en-Caux, och vi hade träffats obetydligt den sista tiden. Men vi hade legat vid universitetet samtidigt, jag hade exerceerat vid samma regemente som han, vi hade en gång varit kamrater. Jag glädde mig åt att få se honom.

Såväl konstnärliga som enklare
A/B SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

MÖBLER

En plansch- serie

KONSTSKAT-
terna i vårt nationel-
la tavelgalleri med
de förnämsta alster
både av den europeiska
konstens klassiska
mästare och av
våra egna ryktbar-
heter från Ehren-
stral och fram till de
ledande namnen un-
der 1880- och 90-
talen, vår konst-
verkliga storhetstid,
skola i enlighet med
det Berghska musei-
programmet göras
tillgängliga för alla i
långt högre grad än
vad förut varit fal-
let.

Med den moderna
reproduktionstek-
nikens bästa hjälp-
medel utföras för
den skull de mest
originaltrogna och
välgjorda planscher
i stort tavelformat,
som för närvarande
kunna åstadkommas.
Det är först och
främst vår förnäm-
sta tavelfotograf,
herr C. G. Rosen-
berg, som verkstäl-
ler den konstnärligt
känsliga fotografe-
ringen. Vidare har
Nordisk fotografvyr

Nattier: Hertiginnan av Orléans. Prov ur Nationalmusei planschserie, som nu börjat utgivas.

från National- museum.

fått sig det grannla-
ga värvet anförtrött
att under nöjaktig
kontroll från muse-
ets sida utföra re-
produktionerna i
koppartryck. Resul-
taten stå fullt inivå
med det bästa i av-
bildningsväg, som
bjudes från utlandet
och hittills saluförts
av bok- och konst-
handeln i Sverige.

För att genast
från början visa
prov av samma art
som de importerade
bladen och därmed
övertyga både om de
avbildade mästare-
verkens halt och
planschens eget
konstvärde ha de
första fem bladen
ägnats följande väl-
bekanta verk. 1. Ju-
lius Civilius av Rem-
brandt, 2. Rem-
brandts kökspiga, 3.
Boucher, Venus tri-
umf, 4. Nattier,
Hertiginnan av Or-
leans, 5. Breda Te-
resa Vandoni,

Vår bild här åter-
ger som prov Nat-
tiers mästerverk.

"Hur är det med dig, käre gosse? Jag visste icke, att du var i Paris."

"Jag har varit här tjugofyra timmar", sade han. "Jag sökte upp dig vid första tillfälle. Kommer jag olägligt? Var ärlig. Jag sade till betjänten att om du arbetade, så skulle du icke få störas. Genera dig inte: om jag är i vägen, så säg det bara."

"Du är inte det ringaste i vägen", förklarade jag. "Sätt ifrån dig hatt och käpp. Vad har det hänt för nytt? Hur mår Georges? "Georges" var kapten de Lavardens, hans son, en ung man med gott utseende och gott huvud, en officer, som man förespårde en lysande framtid.

"Georges mår bra", sade han tvekande. "Han äter middag med mig i dag. Jag ville att du också skulle komma med, om du kunde. Är du ledig?"

"I kväll? Ja visst, det skall bli riktigt roligt."

"Det var en av orsakerna till att jag tittade in — jag ville be dig gå med." Han kastade åter en blick bort mot bordet. "Är du säker på att du inte har bråttom att ta itu med det där igen?"

"Tag en cigarr och var inte dum. Vad har du att berätta om dig själv? Varför är du inne på galej här?"

"Jag kom hit för att träffa Georges", sade han. "För att säga sanningen, så har jag fördömda bekymmer, gamle gosse."

"Det är väl inte Georges?" frågade jag överraskad.

Han grymtade något. "Jo, just Georges." "Verkligen. Det var tråkigt!"

"Ja. Jag ville tala med dig om det. Du kanske kan ge mig ett råd. Georges — gossen, jag hoppats så mycket på — hans kärva röst skälvde — är betagen i en aktris."

"Georges?"

"Vad säger du om det?"

"Är du säker på att det är sant?"

"Sant? Han gör ingen hemlighet av det. Det är inte alltsammans. Den idioten vill gifta sig med henne."

"Vill Georges gifta sig med en aktris?"

"Voilà!"

"Min käre, gamle vän?" stammade jag.

"Är det inte häpnadsväckande? Man tror att man känner sin egen sons karaktär, va-
falls? Och så plötsligt är han som en pojke

— en pojke? Han — en man? Georges är snart trettio — en man, som man är stolt över, som utmärker sig i sitt yrke, han tappar huvudet för en teatermänniska och tänker förstöra hela sin karriär."

"Vad den saken beträffar, så behöver den kanske icke bli förstörd", sade jag.

"Vi äro icke i England. I Frankrike välja icke män sina hustrur på scenen. Jag kan tala fritt med dig, du rör dig bland dessa människor, emedan ditt skriftställarskap har fört dig in bland dem, men du tillhör icke deras ras."

"Har du talat med honom?"

"Talat? Ja."

"Vad sade han?"

"Bered dig på att höra något roligt. Han sade att "olyckligtvis älskade damen honom icke."

"Vad? Då är det ju ingen fara?"

"Menar du att du låter narra dig av det? Du kan vara säker på att hennes "motstånd" är diplomati, hon tror, att det är klokt att maskera sin iver att fånga honom. Han sade mig rent ut, att han icke skulle ge sig någon ro, förrän han hade vunnit henne. Det

Carl Peter

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt och Dessert-
choklader. Högfina kvalitéer.
Tillverkare: A -Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö

I VARJE HEM

bör finnas
IDUNS KOKBOK

"Guds vredes skålar." Av Johan Nordling.

"DÅ UPPLÄT SIG I HIMMELEN EN DÖRR.

En röst jag hörde såsom en basun:
Stig upp, härin, och jag vill visa dig
uti ett tecken vad som komma skall!
Och si, jag såg Allsväldig Herren Gud,
där Han i änglars krets på stolen satt.
Hans anlete var skinande som eld
av jaspis och av sardis, och ett valv,
som en smaragd att se, om stolen skalv."

Djupt lutad över husets största skatt,
den gamla Biblian med kopparstick
i slitet kalvskinnsband och mässingslås,
begrundar Bränd-Per profetians text.
Ur fårskinnspälsens yvigt smutsgrå bräm
ett rynkigt gubbansikte hänger näbb,
och ögat bakom brillans runda glas
av mödan tåras över gulnat blad
där fingret släpar sig från rad till rad.

En strimma soldammsmättat aftonljus
förgyller kammarns nakna torftighet —
den nötta svarstoln, stannad i sitt lopp,
en träskålsstapel, arbetsdagens frukt,
för att omsider med en bleknad glimt
nä fram till geten, gubbens rumskamrat,
som under tarren delar vilans strå
och än i sömnen bräker då och då.

Men Bränd-Per knogar framåt i sin text
och mumlar halvhögt sjungande vart ord:
"Och si, jag såg såsom ett hav av glas,
med eld beblandat, och på havet dem,
som seger vunnit, inför stolen stå,
till harposträngar prisande Guds Lamm.
Då trädde inför Herrans anlet fram
sju änglar, de där buro i sin hand,
sju gyllne skålar med Guds vredes vin.
Och ned i varje ängels skål blev strax
en av de yttersta sju plågor lagd,
varmed Guds vredes dom fullkomnas skall
av evighet allt intill evighet.
Och hörde jag en högan röst, som bjöd:
Går ut och gjuter över jordens rund
Guds vredes skålar till hans tillkomstsstund."

I kammarn vissnar solskensstrimman ned
men Bränd-Per är på fjärran vägar stadd.
Apokalypsens domskräcksdiga värld

står för hans syn med svavel, eld och svärd.
Känn, marken bävar! Vilddjuret är löst
och ryttarn Döden på dess blacka häst,
drar under jämmerrop bland gravar fram.
Guds vredes skålar... Ja han visste nog,
han Bränd-Per, bäst att kvinnans säd är ond.
Allt har av mänskors slemhet själv han mist:
Gård, hustru, barn, tills, ringast nu bland dem,
sin stund han bidar i ett skövlat hem.

Då knackar det helt sakta på hans dörr.
Små fingrar treva tafatt kring hans läs.
Han spritter upp, han känner dessa ljud
och går att varsamt öppna för sin gäst,
Lisskullan ifrån närmsta grannes gård.
Där står nu Kersti, tvekande och skygg.
Det är på smygfoot blott hon djärves hit,
ty fadern bär mot Bränd-Per fiendskap
och tog en gång med list hans åkerteg.
Den gamla bibelns underbara stick
och geten Kilda under gubbens säng,
dock locka barnets häg med sällsam makt.
Snart sitter hon med ögonen på spänn
vid Bränd-Pers sida, vänder blad på blad,
och hastigt, allt för hastigt stunden flyr,
på vingor av kristall och äventyr.

Nu måste, måste hon dock bort igen!
Då går den gamle till sin svarstolsbänk
och väljer ut en skål bland dagens verk:
"Se här, min tös, tag mot den. Den är din.
Är den ej fin och rund, just som din kind?
Nu slår jag i en slick av Kildas mjölk,
så tjock och söt som grädde för din mun.
Bär den försiktigt! Snubbla ej omkull!"
Och genom dörren skjuter han sin gäst:
"Guds fred, farväl, lisskullan, till härnäst!"

Hur hennes ögon stråla, där hon går
med händerna så fast om skålens brädd.
Kring klöverlindan honungsdoften står
och knarren gnyr i havreåkers bädd.
Nu faller kväll i Skebergs gröna dal,
och si och si! — i dess förklaringssten
den vita mjölken glimmar som opal,
förvandlas till en kostbar ädelsten.
En fjäril snuddar fladdrande förbi
och speglar sig en snabb sekund däri.
Skebergsstugan, Leksand 1920.

är just en trevlig situation. Familjens heder är säker, tills denna äventyrerska samtycker till att emottaga hans anbud. Vad kan jag göra? Jag kan fördröja giftermålet genom att vägra min tillåtelse, men jag kan icke hindra det, om han stämmer mig... Det är klart, att om jag kunde ordna saken med henne, så skulle jag göra det som ett skott — till vad pris som helst.

"Vem är hon?"

"En obskyr person, han säger, att hon är alldeles okänd. Jag tror inte att du någonsin har hört talas om henne. Men jag tänkte du kunde göra efterforskningar om henne, så att du kunde säga, om hon är av den sorten att man kunde arrangera saken med henne."

"Jag skall göra vad jag kan, det kan du lita på. Var är hon? — i Paris?"

"Ja, just nu."

"Vad heter hon?"

"Jeanne Laurent."

Jag gapade. "Vad?"

"Känner du henne?"

"Hon är här."

"Vad?"

"I rummet bredvid. Hon har just varit här i affärer."

Iduns program 1921

är ökat textinnehåll,
förstärkt redaktion,
större aktualitet,
artistisk utstyrel.

Prenumerera
ofördröjligen!

"Mon Dieu! Det var besynnerligt."

"Det var tur. Det är första gången jag träffat henne."

"Hur ser hon ut?"

"Har du aldrig sett henne? Då skall du få se henne om ett ögonblick. Hon kom för att be mig hjälpa fram henne i yrket, hon behöver min hjälp. Detta kommer att spara dig en hel del pengar, min vän. Vi skola nog knipa henne. Jag skall säga henne, vem du är."

"Hur skall jag tala till henne?"

"Lämna det åt mig."

Jag gick över korridoren och öppnade dörren till salongen. Rummet var överallt bestrött med illustrerade tidskrifter, men hon roade sig icke med att läsa någon av dem, hon satt framför en kopia av Monna Lisa, och försökte att på sitt eget ansikte återge det gåtfulla i hennes leende. Jag hade upptäckt en skådespelerska, som aldrig förlorade ett tillfälle.

"Var så god och kom in här."

(Forts. sid. 898.)

MODEBILDEN OCH DESS U

Detta kopparstick från 1795 (ur "Journal des Luxus und der Moden") visar hur högt modebilden på den tiden stod, jämförd med det senare halvseklets.

DET HAR BLIVIT MODERNT att samla modebilder från förr och nu, och man förstår det, när man ser de charmanta kopparstick, som prydde forna tiders modejournaler — inte ens Almanach de Gotha höll sig fördom för god att anslå några sidor åt damtoalletter och håruppsättningar. Den kanske vackraste och fullständigaste samling modebilder, som finns i Sverige, har hopbragts av f. byråchefen August Lyttkens i Stockholm, känd som samlare av åtskilliga andra sällsamma och värdefulla ting. Han har bl. a. i sin besittning vad som torde vara världens äldsta modejournal: en bok, tryckt 1586 hos Sigmund Feyrabend i Frankfurt, vari, som det heter på titel-

bladet, "vermeldt wird von allerley schönen Kleidungen und Trachten". I företalet återopas både Judith, Abigail, Ester, Susanna och andra sköna och fromma kvinnor ur gamla testamentet och den klassiska historien. Så högtidligt tar man ju inte saken nu, då modeauktoriteterna sökas i Paris, London och New York.

Vi ha haft nöjet att ur byråchefen Lyttkens' rikhaltiga samling få låna de modebilder från äldre tid, som illustrera dessa sidor. De moderna bilderna äro samtliga hämtade ur "Gazette du bon ton", som — påstås det — börjat trots sitt höga pris, 300 francs om året, vinna spridning särskilt bland officerare, högre ämbetsmän m. fl. runt om i landet.

Här nedan lämnar en författare några intressanta och aktuella vinkar om vad han kallar modebildens upprättelse.

E. TH.

MODEJOURNALEN HAR MÅNGA FÖRELÖPARE OCH med god vilja kan man spåra dess anor högt upp i den klassiska forntiden, men i den form som nu med rätt namnet modetidning, är den en tämligen ung företeelse i den europeiska kulturbilden. De viktigaste förutsättningarna för dess uppkomst saknades innan Frankrike vunnit och befäst sin ställning såsom angivare av smak och ton i Europa och inte ens, när denna position var tryggad och både stora och små klädde och betedde sig à la mode de Paris var modejournalen med ens fix och färdig.

Både i principen och praktiken står sedebilden mycket nära modebilden — så nära, att gränsen mellan dem stundom är svår att skönja — och de under femton- och sextonhundra-talen både av fasta äffärer och vandrande handlare utbudna gravyrerna och träsnitten ur de högre klassernas umgängesliv voro

"O I forna tiders kvinnor!" tänker man, när man ser dessa två från 1861 i en känslfull situation inför något fotografi och i ett välombonat rum med plyschmöbler.

Dessa kopparstick studerades naturligtvis särskilt i provinsen och i utlandet mycket ingående av alla modeintresserade och ett eller annat uppslag togs ifrån dem, men de, som lade mycket stor vikt vid att vara klädda och kammade efter senaste franska mod, sydde inte sina kläder efter kopparstick utan efter modedockor. Denna beteckning, som ännu lever kvar i språket med en spefull biklang, avsåg från början riktiga dockor som med stor omsorg kläddes och coifferades i Paris och sedan i stort antal sändes runt i Europa för att tjäna såsom modeller. Dockorna förfärdigades vanligen i två typer. Den ena, la grande dame — stora Pandora — var klädd i stor stass och full hovfäbig, den andra — lilla Pandora — bar vardaglig inomhusdräkt. De båda små damerna förvärvade sig utomor-

också förelöpere till de egentliga modesticken. Just från sådana blad — liksom naturligtvis även från porträttmålningar och ur samtida texter — hämtar man nu en stor del av sin kunskap om dräkter, koiffurer och bon ton från tiderna före modejournalernas uppkomst. Modeteckningen ställer alldeles speciella krav på konstnären och de goda modetecknarna ha alltid varit få, men till gengäld har deras begåvning, deras skarpa blick för linjer och enskildheter varit så utpräglad, att den gjort sig gällande även utanför den direkta modebildens gebiet. En konstnär som Abraham Bosse, vilken var verksam under de båda senare decennierna av sextonhundralets första hälft, måste räknas såsom en av de tidigaste och mest utpräglade av dessa modetecknarbegåvningar, vilkas sedeschildrande kopparstick förebådade den kommande modejournalen. Bosse gjorde sin genre populär och efter honom följde en hel rad av tecknare som förarbetade marken för den första egentliga modetidningen — Mercure galant, som började utkomma i Paris sextonhundrasjuttio två.

I denna modebild från 1838 (ur "Journal des Demoiselles") har konstnären fått fram all den litet konstlade ljuvhet, man fordrade av den tidens kvinna: hon verkar herdinna i krinolin.

Two systrar från 1858: som blyga blommor höja sig deras ljuva varelsor ur krinolinens svällande höljen, och solfjädern tjänar bara till att understryka deras hjälplöshet.

I april 1829 (hur blev det i maj samma år? — moderna växlade hastigt redan då) ansågs det som höjdpunkten av god smak att sätta upp håret som ett slags flätverk med blommor och blad instuckna däri.

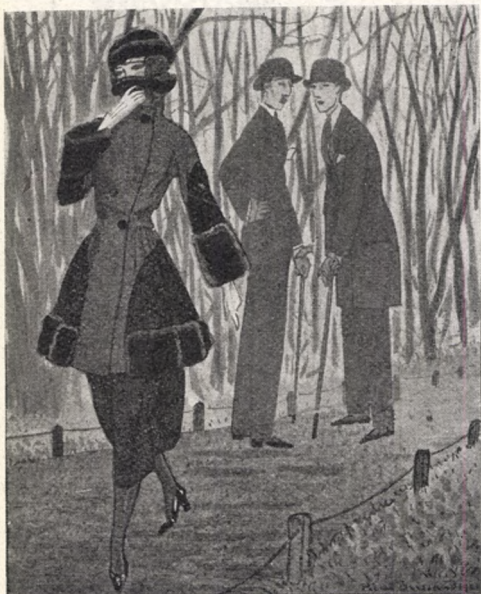

En i sin elegans och stilisering typisk modern modeteckning ur Gazette du bon ton. Den kallas Quatre Bouquets, och som man ser, ingår också blomsteruppsatsen som dekorativt element.

Two m kunde tydliga

UPPRÄTTELSE JUST NU.

Detta är en typisk modern motsvarighet till modebilden till vänster: herdinnan med ängsblommorna är borta och vi ha i stället fått en Diana i promenaddräkt på boulevarden.

dentlig popularitet, förstodo att göra sig outhärliga överallt, där de en gång fått insteg, och de förmådde även hålla konkurrensen med de första modetidningarna, vilka till en början voro mycket fattiga på bilder och mer beskrevo mod och skick än förebragte ett upplysande åskådningmaterial. Den första modejournalen, som förstod att göra sig populär genom vackra och lättfattliga modeavbildningar, var Galerie des modes — från 1778, och det är betecknande att den inte framställdes av fjärde och femte klass tecknare, så som nu ofta är fallet, utan av utmärkta konstnärer, och att publikationen i sin helhet framträdde såsom en representant för den goda smaken. De flesta av dessa gamla modetidningar äro för övrigt förtjusande vackra tryck, ofta smakfullt handkolorerade och utgöra numera de mest eftersökta samlarobjekt. De franska modetidningarna fingo ganska snart efterföljare i olika länder, men de nationella produkterna förmådde ingestades helt undantränga de franska journalerna, vilka alltifrån slutet av sjuttonhundratalet ha haft en stor

Från början var han lantmätare och var som sådan i underordnad ställning verksam i en av Pyrenéernas mest pittoreska nejder — Gavarni. Hans lantmätarnamn var Guillaume Sulpice Chevalier, men de teckningar av pyrenéerbornas liv och dräkter, som han medförde såsom sin viktigaste egendom till Paris, hade han signerat med det namn som blivit honom så innerligt kärt under den eljest föga intressanta lantmätartjänstgöringen.

De teckningar av pyrenéiska folkdräkter, som han samlat i sin portfölj, uppmärksammades av en man som vigt sin penna åt en av Paris främsta och konstnärligt anspråksfullaste modejournaler, den mycket ansedda och numera ivrigt eftersökta la Mode och som en god modetecknare var guld värd gav han sig inte, förrän han förmått Gavarni att ägna sin uppmärksamhet även åt dagens mod i den franska huvudstaden. Därmed var den unga konstnärens lycka gjord. Hans olycka var, att han, fölledd av den popularitet hans teckningar vunnit, själv ville skörda ännu större vinst av dem genom att ge ut en egen modetidning. Det kostade honom åtskilligt mer än hans dittills samlade förmögenhet och en stor del av hans livsglädje.

Efter Gavarni ha åtskilliga utmärkta konstnärer dokumenterat sitt intresse för modebilden, men sedan modejournalens nivå sjunkit alltför betänkligt, har det nästan ansetts en smula genant att intressera sig för moder. En rehabilitering av modebildens anseende tycks vara vår och kommande tid förbehållet. En del av de populäraste journalerna, både franska och engelska, visa visserligen ännu inte alltför tydliga tecken därtill, men däremot kan man spåra det i de elegantare damtidskrifterna — i Femina, i Patrician, i Vouge, Vanity Fair, Harpers Bazar, Die Dame, Wiener Mode och vad de nu heta. Och framför allt ser man ett förebud — för att inte säga ett fullbordat faktum — i en tidskrift som den charmanta Gazette du bon ton, vilken åter börjat utkomma efter att ha legat nere under kriget. Namnet modejournal har fått alltför haltlös klang för att med rätta kunna användas på en sådan tidskrift, som står den gamla Galerie des modes, Journal des dames, la Mode eller den tyska — ehuru av parismodet beroende — Journal des Luxus und der Moden betydligt närmare än de i vår tid så utbredda mönsterjournalerna. Den betraktar inte som sin uppgift att sprida modeller och mönster till direkt kopierande. Den vill vara la plus élégante, la plus spirituelle et la plus neuve collection d'idées de costumes, och även om den inte står alldeles ensam vad elegansen och spiritualiteten beträffar, så måste man

Ett vackert kopparstick ur vår första svenska modejournal, "Konst- och Nyhetsmagasin". Daterat 1818.

Men äro vi egentligen så mycket klokare nu? Man är frestad säga nej, när man ser denna "Chapeau en porcelaine". Frisyr och hatt äro hållna i kubistisk stil. Färgerna äro gult, orange, blått, grönt och svart.

"Les deux soeurs" från 1920: de stamma tydligen från drivhuset, också de; ljvheten är dock borta, men raffinemanget så mycket starkare framhävt.

publik över hela världen. Tidskrifterna följde till fram på adertonhundrafyrtioalet en uppåtgående linje både vad innehåll och utstyrel beträffar, men försämrades därpå hastigt, samtidigt med att de i främsta rummet blevo ett slags handledning för hemsömmerskor och åtföljdes av mönsterbilagor. Det är svårt att fastslå vid vilken tid smaklösheten var störst, men alldeles fri från misstanke går vår egen tid inte — det vill säga den tid som nu är på väg att bli fädernas.

Modejournalernas höjdpunkt betecknas kanske bäst av pseudonymen Gavarni, en av Frankrikes främsta grafiska konstnärer och den yppersta modetecknarbegävnig man gärna kan tänka sig. Det är mycket karaktäristiskt både hur han kom in på modetecknarens bana och hur han lämnade den.

Men den moderna kvinnan vänder plyschnöbeln ryggen och ger sig ut i stormen. Observera den schwung, varmed tecknaren låtit väskan och kappan flyta in i molnen i bakgrunden.

Modebilder från resp. januari och maj 1875, som visa, hur raskt moderna förändras också på den tiden. Och som även illustrera modebildens försämring i konstnärligt avseende, jämfört med de äldre vackra tryck, varå dessa sidor visa flera prov.

medge, att den på ett charmant sätt fyller den uppgift den förelagt sig. Den har samlat en rad av typiska parisiska kåsörpenor och till dess medarbetare räknas nästan alla de bästa, originellaste och uppslagsrikaste modetecknarna i modets huvudstad. Den trycks på ett härligt papper, är elegant i typografiskt hänseende och dess konstnärliga modeplanscher ha ofta den fulla charmen av ett original. En dam, som sätter värde på att följa tidssmakens strömningar och som vill bevara kontakten med ton och liv i Paris — hon behöver därför ingalunda vara någon "modedocka" — har i Gazette du bon ton sitt eget organ, och även en husfader, som eljest kanske är en svuren fiende till allt vad modejournaler heter, skall säkerligen förlika sig med denna spirituella gazette för konst, moder och "frivolités". Den, som har någon liten smak för bibliophilie förälskar sig mycket lätt i den och betraktar den snart som oundvarbar trots det anseende priset. Det är nog inte så orätt räknat, att den trots sin parisiska mondänitet skall ha en rätt stor publik även här i nordén — allra helst som den alltid kommer med förstlingsverken från nio av Paris förnämsta modehus och alltså tidigare än något annat organ tar upp de nya motiven. Från och med i år företrädes den av en särskild generalagentur i Stockholm, nämligen Nordiska kompaniet. Samma firmas bokavdelning för också ett par andra lyxidskrifter, som stå Gazette du bon ton rätt nära i stilen. Monsieur, en tidskrift för herrarnas intressen i mode och gentlemannasport på fysikens och psykens områden. En smula feminin, men elegant och roande. Och till sist Feuilles d'art, vilken som titeln anger lägger huvudtonvikten på konsten, men som betraktar även modet som en konst och i varje nummer bringar några blad aldeles charmanta modebilder endera i utsökt reproduktion eller mångfaldigade, numrerade originalblad.

Först dessa luxuöst utstyrda tidskrifter sluta ett sammanhang med modebildens och den sedeskildrande teckningens i uppåt stigande linje. påbörjade utveckling och visar vidare framåt mot ett fullständigt inryckande av modet och den goda tonen under den konstnärligt sovrande smakens hegemoni. **MATTS A. STENSTRÖM.**

elektriska strykjärn

är för varje husmoder den mest välkomna julklappen.

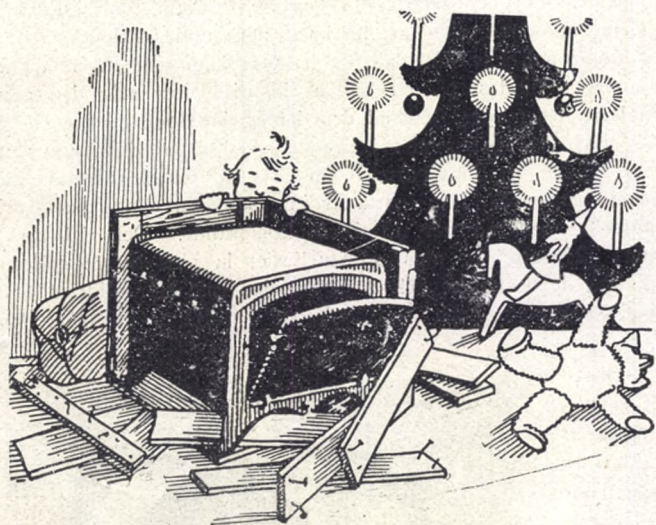
Finnes i alla elektriska affärer eller direkt fr.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET REX

Kontor & Fabriksbod: Vanadisvägen 41

Tlgrmadr. Elektrex A. T. 5301

STOCKHOLM

Husmodern blir så glad
då hon får en

**Gasstekugn
till Julklapp.**

Kostar Kr. 46.50.
Inbesparas på kort tid.

GASVERKETS UTSTÄLLNING
Kungsgatan 54 nära Drottninggatan

Riks tel. 28 93

St. tel. 60 32

Den skära sidenklänningen.

(Forts. fr. sid. 895.)

Hon följde mig tillbaka, och min vän stod och stirrade argt på henne.

"Det här är general de Lavardens", sade jag.

Hon gjorde en lätt, fulländad bugning. Denna bugning erkände de Lavardens närvaro och tillrättavisade mitt sätt att presentera med hela värdigheten hos de patricier, som hon hade studerat i regnet.

"Mademoiselle, när min betjänt anmälde, att generalen var därnere, hörde ni namnet. Ni sade icke att ni kände hans son."

"Nej visst, monsieur", mumlade hon.

"Och då ni bad mig hjälpa er, sade ni icke, att ni tänkte ingå ett äktenskap som skulle tvinga er att lämna scenen. Jag slösar aldrig med mitt inflytande."

"Jag älskar icke gifta mig", stammade hon blek som döden.

"Prat, jag vet alltsammans. Naturligtvis är det er avsikt att gifta er med honom förr eller senare, och naturligtvis skall han uppställa som villkor, att ni upphör att spela. Nå, jag har icke tid att hjälpa en skådespelerska, som bär sig dumt åt. Det var alltsammans. Jag håller er inte kvar längre."

"Jag har vägrat gifta mig med honom", utbrast hon. "På min heder, ni kan fråga honom. Det är ett faktum."

"Men ni träffar honom alltjämt", inföll de Lavardens vredgad, "han är tillsammans med er var dag. Det är också ett faktum, eller hur? Om ert avslag är allvarligt menat, varför är ni då icke ihärdig? Varför vill ni ha honom vid er sida?"

"Därför, monsieur", svarade hon, "att jag

**DUN
TÄCKEN**

**Varma, hållbara,
eleganta.**

J. SVENSSON & BOURGHARDT
Täckfabrik och Fjäderrenseri
VINSLÖV.

Katalog på begäran.

Rikstel. 20 & 121.

- Steinway & Sons -
**Lundholms
Pianomagasin**

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

PIX-pojken på äventyr.

På Alpens topp lär lite dragigt vara,
Tag med dig **PIX**, så är det ingen fara.

Gyllenhammar
Hafre-Gryn, Hafre-Mjöl, Hafre-Must
Bästa frukosträtt för alla åldrar

OBS! Gyllenhammars pak. Hafre-must för klena personer och barn.

**PARAMINT
PASTILLER**

FORORDAS AV LAKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.

SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

ELEGANTA DAM- PÅLSAR

i NUTRIA, SÄLBISAM
PERSIAN, GRÄVERK
o. ELECTR. KANIN

I prislägen från

kr. 475:—, 575:—

till högre

Sport- o. Automobilpårsar

Muffar, Kragar o. Hattar

i alla skinsorter.

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.

74 DROTNINGGATAN 74

Rik valuta

för en ringa penning hör fortfarande till det otroliga men förvärvas dock av var och en som prenumererar på Idun 1921.

Med ökat textinnehåll, mångsidigare program och förstärkt redaktion möter Idun det nya året. Endast 17 kr. för helt år.

En gammal fördom.

— Jo, lilla fröken. Jag vill ha en flaska riktigt fin eau de cologne, den bästa ni har — någon utländsk.

— Utländsk! Det är bara en gammal fördom, att utländsk eau de cologne är så särskilt bra. Nej, skall baron ha en verkligt fin eau de cologne, så ska vi ta en svensk, den här, var så god och känn...

— Ah—a—a härligt! Charmant! Vad heter den?

— E. d. C. — Hyllins E. d. C.!

FRIMÄRKEN

— för samlare bäst och billigast! —
Prislista 48, pris 50 öre.
med suppl. pris 1 kr.

A.-B. HARRY WENNERG.
66 Drottninggatan Stockholm.

är svag nog att sakna honom, då han går."

"Ah ni medger det. Ni påstår er vara kär i honom?"

"Nej, monsieur", genmålde hon tankfullt, "jag är icke kär i honom, och mitt avslag har varit fullt ärligt — hur otroligt det än kan låta att en kvinna som jag avvisar en man som han. Jag skulle aldrig ingå ett giftermål, som betydde undergång för min ärelystnad. Jag skulle icke kunna offra min konst. Scenen är mig för kär. Så att det är tydligt, att jag icke är kär i honom, ty då en kvinna älskar, är mannen henne kärare än allt annat."

De Lavardens brummade. Jag kände till hans brummande: det låg litet apologi i denna.

"Ert uppträdande är icke korrekt emot min son", knotade han. "Ni visar sunt förstånd i vad ni säger — ni är en konstnär, ni gör alldeles rätt i att ägna er åt er karriär, men ni avvisar och uppmuntrar honom på samma gång. Om han gifte sig med er, skulle det bli ödesdigert — för er och för honom, ni skulle förstöra hans liv och fördärva ert eget. Enfin, giv honom ett tillfälle att glömma er. Skicka bort honom. Varför vill ni fortsätta att träffa honom?"

Hon suckade. "Det är orätt av mig, det medger jag?"

"Det är högst onaturligt."

"Nej, monsieur, det är långt ifrån onaturligt, och jag skall säga er varför — han är den ende man jag känt i hela mitt kringirande liv, som begrep, att en kämpande skådespelerska kan ha en fin dams själ. Innan jag träffade honom, hade jag aldrig hört en man tala ridderligt till mig utom på scenen. Jag hade aldrig känt en man, som tog min hand vördnadsfullt, då han icke spelade framför rampen. Jag träffade honom för första gången på landet! Jag spelade drottningen i "Ruy Blas" och direktören tog honom med in mellan kulisserna. I allt vad han sade och gjorde låg något som var olik andra. Vi voro vänner i månader, innan han sade att han älskade mig. Hans vänskap har varit en Guds gåva för att lysa upp min eländiga lott. Att aldrig se honom mera skulle vara förfärligt för mig."

Jag märkte att om hon icke var kär i honom, så var hon så farligt nära till det att en bagatell kunde tynga ned vågskålen. De Lavardens hade samma tanke. Den blick han kastade på mig var ängslig.

"I alla fall medger ni, att ni uppfört er illa", utropade jag. "Det är nog bra för er! Vänskap är nog för er, och ni fortsätter er karriär. Men för honom är det annorlunda, han söker er kärlek och han försummar sina plikter. För honom skulle det vara naturvidrigt att tillbringa sitt liv med att sucka för er, och gifte han sig med er, vore det fattigt. Om ni tycker så mycket om honom, så var rättvis mot honom, giv honom fri. Säg honom att han icke mer får besöka er."

"Han besöker mig icke, han har aldrig varit inom mina dörrar."

"Nå, att han icke får skriva dit, att det icke mer får bli några middagar, åkturer, buketter."

"Och jag låter honom icke slösa pengar på mig. Jag är icke av den sorten."

"Vi anklaga er icke, mademoiselle. Tvärtom vädja vi till ert goda hjärta. Var förståndig, var tapper. Säg farväl till honom."

"Ni begär, att jag skall lida grymt", klagade hon.

"Det är till er väns fördel. Och ju mera ni lider, desto bättre kommer ni att spela. Varje skådespelerska måste lida."

"Monsieur, jag har gått igenom mina läroår hos lidandet."

"Det finns andra ting än vänskap, ni har er framtid att tänka på."

"Vilka utsikter?" — replikerade hon blyxtsnabbt.

En förfinad smak möter vid ett besök i den av Sv. A.-B. Karl Fazer nyöppnade lokalen vid hörnet av Birger Jarls-gatan och Smålandsgatan. Den står i en klass för sig och kommer säkert att bli en angenäm bekantskap för det mondäna Stockholm vid uppköp av den erkända firmans utmärkta choklader, marmelader och karameller.

KARL FAZER

ALLM. TEL. 7277.

STOCKHOLM

SMÅLANDSG. 6

Hushållsboken

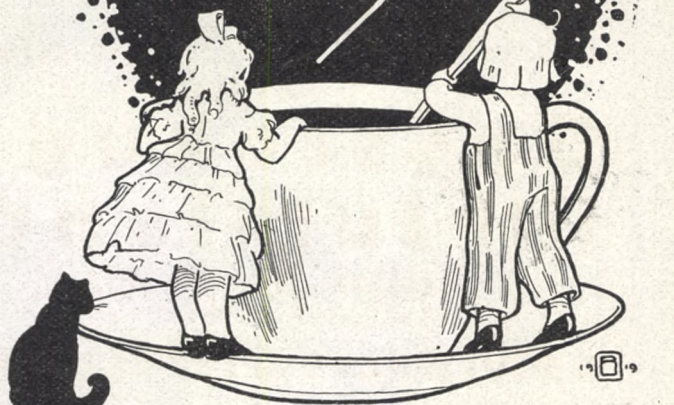
"E R K"
Pris 5 kr.

"S & C:o"
Pris 2 kr.

Finnes hos alla Bok- & Pappershandlare samt

FRANS SVANSTRÖM & C:o
STOCKHOLM

BARNENS
MORGONDYCK
BÖR NATURLIGTVIS
VARA EN KOPP

THULE CACAO

Förebygg

åderförkalkning och ålderdomskrämpor genom att dagligen använda Yoghurt-Dadelmarmelad. Tillverkningen kontrolleras av

Med. Dr. ERNST LEVIN.

Tillverkare

A.-B. Fruktindustri,
Bjuf.

RING GENAST EDER HANDLANDE!

Et lyckat kafferep får man endast med
PYRAMIDENS RIKSKAFFE

Varför? Jo, därför att det är
Aromatiskt Vålsmakande Drygt

MUSTADS IRIS

Smörblandat margarin

Prova och jämför med mejerismör.

VIKING
HÖGGLANS SKOKRÄM

ska skodonen ha

"Nå, jag kan icke tala så tydligt i dag, som ni vet, men ni skulle icke finna mig otacksam."

De Lavardens grymtade igen — denna gång rörd. Jag hejdade honom med en grimas.

"Vad skulle det tjäna till att jag nekade att träffa honom", invände hon med tjock röst, "då jag spelar överallt, kan han alltid se mig. Jag kan icke döda hans kärlek genom att neka honom mitt sällskap. Dessutom skulle han icke nöja sig med att bli bortskickad. En kväll, då jag gick ifrån teatern, skulle jag få se honom stå och vänta där igen."

Detta var obestriddigt sannt.

"Om en intelligent kvinna vill avskeda en man, kan hon göra det ordentligt, i all synnerhet en skicklig skådespelerska", sade jag. "Ni kunde tala med honom på ett sådant sätt att han icke mer skulle vilja träffa er. Sådant har hänt."

"Vad? Ni vill, att jag skall få honom att förakta mig?"

"Så mycket bättre, om han det gjorde."

"Att förvandla hans aktning i förakt, menar ni?"

"Det skulle vara en ädelmodig handling."

"Att förtala och förnedra mig själv?"

"För er hjältes bästa."

"Det vill jag inte", sade hon, lågande av harm. "Ni begär för mycket. Vad har ni gjort för mig, för att jag skulle offra mig själv för ert nöjes skull. Jag bönfaller om er hjälp, och ni ger mig tomma fraser. Jag skriker, att jag är förtvivlad i dag och ni svarar att så småningom, någon gång i den avlägsna framtiden, skall ni komma ihåg att jag existerar. Jag skall inte göra detta för er — jag skall behålla min vär."

"Er värtalighet har ingen betydelse för mig", sade jag. "Jag påstår icke, att jag har några anspråk på er. I sådana fall skulle en ädel kvinna följa den väg jag föreslår icke för min skull, men för mannens egen skull. Ni vill behålla er vän. Bien! Men ni vill göra det, emedan ni är likgiltig för hans välgång och för självisk för att släppa honom!"

Hon slog händerna för ansiktet. Det var tårar i hennes ögon. Generalen och jag utbytte åter blickar.

Jag fortsatte.

"Ni anklagar mig för att bara ge er tomma fraser. Det är oförtjänt. Jag sade allt som var möjligt, och jag menade vad jag sade. Jag kunde icke åtaga mig att placera er någonstades utan att veta vad ni duger till, men om ni gör er förtjänt av min goda vilja, upprepar jag, att jag skall se er nästa gång ni spelar."

"Och sedan?" frågade hon.

"Sedan — om jag anser att ni är bra — skall ni få en bra roll.

"En huvudroll?"

"För tusan. Det kan jag icke säga. En bra roll i Paris."

"Är det ert löfte?"

"Absolut — om jag tycker att ni spelar bra?"

"I nästa roll jag spelar?"

Hon stannade och funderade. Pausen varade så länge, att jag i den stora spänning vari jag befann mig trodde hon aldrig skulle tala mer. Jag tog en cigarret och räckte tyst fram asken åt de Lavardens. Han skakade på huvudet utan att vända sig till mig med blicken fastnaglad vid skådespelerskan.

"Nå", klagade hon, "jag samtycker."

"Å, det var en snäll flicka."

"Allt vad ni vill är att kapten de Lavardens icke mer skall begära, att jag skall bli hans hustru."

"Just det."

"Det är bra. Jag vet vad som skulle avskräcka honom — det skall göras i kväll. Men ni, mina herrar, skola skaffa mig tillfället, ni skola föra honom hem till mig — båda två."

I Julstöket

finnes ingen bättre hjälp än

Röda Björn

Detta ypperliga metallputsmedel finnes dels i **pulver**, lämpligt för koppar och kökskärl, dels **flytande**, särskilt avsett för skyltar, beslag o. d.

**A.-B. FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.**

Flyglar, Pianinos, Orglar från landets förnämsta fabriker. Förretningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:o Kungsg. 25.

KÖP ALLTID

Edert behov av Koks, Antracit, Hushållskol och Maskinpressad brännstovv från

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT AKTIEBOLAG

som alltid levererar högsta kvalitéer till lägsta dagspriser i poster om 1 hl. och därutöver

Telefoner:

Namnanrop "Olaus Olssons"

ÄKTA SMALÄNDSKA POLKAGRI-SAR kr. 3:90 pr kg. Nougat kr. 4:90 pr kg. Konfekt kr. 7:50 kg. Brända mandlar kr. 8:00 pr kg. Karmellerade frukter kr. 8:00 pr kg. Chokolad kr. 9:50 pr kg. Då ordern uppgår till 15 kr. fraktfritt pr postförskott från Smaländska Konfektfabriken, Paskallavik. Goda och färska varor! Aberopa denna tidn.

**EN KOPP
HULTMANS
RENA
Cacao**

är det bästa på hela dans!

OMEGA

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

GIFT ER ALDRIG
förrän Ni besökt Bröderne
Ljunggrens Möbelfärf, Adolf
Fredriks Kyrkogata N:o 7.

SINGER
DEN MODERNA SYMASKINEN

Mondäna Danser,
Världssuccéer
och senaste nyheter
för piano,
att tillgå hos alla bok- och
musikhandlare.

Bernard & Black, Dardanella, Foxtrot.
2: 25.
Gay, The Vamp. Foxtrot. Kr. 2: 25.
Gershwin, Längtan (Swanee), Onestep
med text. Kr. 2: 25.
Gilbert, Valse Promesse. Kr. 2: 25.
Stolz, Salome. Foxtrot med text.
Kr. 2: 25.
Bonnet, Gabriella. Onestep. med text
Kr. 2: —.
Jessel, Se kinder glöda! Onestep med
text. Kr. 2: 25.
Rygaard, Jag har en sång, jag ständigt
gnolar på. Foxtrot med text.
Kr. 2: —.
Smidt-Gregor, Madame d'Ora. Valse.
Kr. 2: 25.
Smidt-Gregor, Queen of Saba. Foxtrot.
Kr. 2: 25.
Welhausen, Le Masque. Valse. Kr.
2: 25.
Welhausen, Valse douce. Kr. 2: 25.
De 8 förstnämnda danserna finnas
även att tillgå för Salongsorkester å
Kr. 3: —.

Carl Gehrman's Musikförlag, Stockholm

?????????
? Vad drömmar ni om? ?
? Vad betyda edra drömmar? ?
????????????????????
Edra föreställningar härom kan ni
möjligen få upplysningar i en nyligen
utkommen bok

Drömliv och drömforskning
av
CARL DYMLING
Kr. 5: 75.

"En intressant inblick i drömmens underbara rike och i den moderna drömforskningens historia. . . En massa exempel på olika drömmar och delvis förklaring på desamma göra framställningen lättläst."
Hallandsposten.

"Fil. Lic. Carl Dymling är för närvarande en av vårt lands främsta drömforskare. Han hör till dem bland drömforskarna, som anser att människan är fullkomligt oansvarig för sina drömmar. Han vill i dem se beviset på själslivets, det undermedvetnas rätt att komma till uttryck. Det som vi annars med alla medel bekämpa, tankar och önsningar, som vi i det vakna livet med avsky kasta från oss, det är det som går igen i våra drömmar. Skulle så ej ske, bleve spänningen oss för stark. . . för den opartiska läsaren av boken står ett fast: författarens klara blick på det ämne, som han behandlar, och den logiska skärpa, som utmärker hans bevisföring."
F. G. i Vestmanl. Allehanda.

A. V. CARLSONS FÖRLAG.

Ni kunna väl hitta på något skäl att föreslå det. I kväll klockan nio. Han vet min adress."

Hon gick stapplande mot dörren. De Lavardens tog tre steg framåt och grep hennes händer. "Mademoiselle", stammade han, "jag har inga ord för att uttrycka min tacksamhet. Jag är far, och jag älskar min son, men — mon Dieu — om det hade varit annorlunda, vid min salighet jag skulle ha varit stolt att kalla er min svärdotter."

Äh, så hon kunde buga! Vilken vältalighet i hennes magra kropp!

"Au revoir, mina herrar", sade hon. Uff! Vi föllo ned i våra stolar.

"Paul", grymtade han till mig, "vi ha varit ena odjur."

"Jag vet det. Men du känner dig lugnare?"

"Jag känner mig som en annan människa. Vad skall hon säga honom? Jag önskar det vore över. Jag tycker det skulle vara mycket svårt att föreslå honom att gå med till henne, vet du. Det måste bli du som föreslår det. Och tänk, om han icke vill ta oss med?"

"Han tar oss med", förklarade jag, "och gläder sig åt detta tillfälle. Hurra, hurra!" Jag sprang upp och klappade honom på ryggen. "Min vän, om den där människan hade hängt sig fast vid Georges, skulle det ha varit en nationell olycka."

"Vad?" tjöt han, purpurröd i ansiktet.

"Äh, det var ingen förolämpning mot Georges. Jag tror — jag tror — att jag är rädd för att säga vad jag tänker. Jag är rädd för att säga det."

Jag gick fram och åter i rummet och kämpade för att behärska mig. "Endast en gång vart tusende år, Jules, existerar det en kvinna född av folket med en talang som är en välsignelse och en förbannelse, och hennes geni bildar epok och hennes namn skapar teaterhistoria. Och om den som älskar scenen liksom jag, upptäcker en sådan kvinna, din gamle soldat, och hennes geni lågar i hans verk, så känner han sig som Cheops, Chefrenus och Osychis byggande pyramider för odödligheten!"

Min sinnesrörelse gjorde honom häpen.

"Du tror att hon är en begåvning?"

"Jag vågar icke tro det", flämtade jag, "jag vill inte tillåta mig själv att tro det. Men — men jag undrar."

Vi åto middag på Voisins. Vi hade ordnat så att han skulle göra någon allusion på Georges kärlekshistoria, och jag sade till Georges: "Jag hoppas, du icke tycker illa vara, att din far nämnt saken för mig? Vi äro gamla vänner, som du vet." Det var tydligt, att Georges var oändligt betagen i henne. Jag beundrade det sätt varpå han talade om henne. Det var lugnt och allvarligt. När jag låtsades hysa sympati för hans äktenskapsplaner, erkänner jag, att jag kände mig som en Judas.

"Jag är också konstnär", anmärkte jag. "Jag finner naturligtvis de sociala skrankorna något mindre viktiga än din far."

"Det är sant, monsieur", sade han allvarligt, "mademoiselle Laurent är verkligen värd aktning. Om hon ville samtycka till ett giftermål med mig, så skulle envar som känner hennes karaktär prisa mig lycklig. Hennes uppfostran har icke utbildat henne till debatter med professorer, och hon har inga kunskaper i societetens kallprat, men hon är intelligent och förfinad och god."

Det var en barnlek. Ett plötsligt infall, då vi sutto vid likören: "Tag oss med hem till henne. Kom, Jules!" Förväning (dilettantmässig), övertalning — (mästerlig). Georges motvilja mot att komma objuden, men hans tydliga förtjusning vid tanken på det gynnsamma intryck, hon skulle göra. Han hade aldrig varit på visit hos henne, det skulle

(Forts. sid. 906.)

Damm o. hetta under resor
förtaga mycket av resans behag. Ingenting förmår så kraftigt skydda mot trötthet som en tvättning med "4711" (Blå-guld-eikett).

4711 Eau de Cologne

På Julklappslistan måste stå
ty en sådan present är både nyttig o. behaglig. En ask med 6 flaskor 4711 av originalmodellen kostar Kr. 22:80 och är vid ej alltför stort slöseri tillräckligt för helt år

4711 Eau de Cologne

Ni måste prova
"Rumford Jästpulver"!
Finnes ej bättre.
Generalagent för Sverige:
AKTIEBOLAGET HUGO ÖSTERBERG
STOCKHOLM Va.

Flordol-Tvålen

är damernas favoritväl.

PARFYMERI FLORA, GEFLE.

Ni är nervös,
hvarför då inte sluta upp
att dricka oblandat kaffe
och i stället blanda det
med Victoria Kaffe.

En enastående rekommendation:
Victoria Kaffet har bibehållit
sin rangställning i öfver 30 år.
Säljes i rullar à 25 och 50 öre

“Så går det, när man inte använder
VOLTAS elektriska strykjärn.”

Till salu i de flesta elektriska affärer samt i
varje välsorterad järn- och bosättningsaffär.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA, STOCKHOLM.

H.E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK ÖREBRO

SVAR

(Forts.)

— Eftersom ni hänvänt er med frågan till min signatur vill jag nu göra mitt bästa för att svara er. Jo, ni kan, därest ni har lust, anlag, god tid och god ekonomi mycket väl börja att idka musik, fast ni är till mogen ålder kommen. Bara friskt mod. Jag har en väninna, som inte började att spela förrän hon hade varit gift en tid. Och hon blev mycket duktig, så att hon kunde spela "från bladet", som man säger, nästan vad som helst. Det vill säga hon kunde spela ett stycke strax, utan att ha övat det. När sedan hennes flickor kommo till världen och fick nödiga år inne, så lärde hon dem att spela. Och särskilt den äldre blev mycket duktig. Tyvärr dog den yngre, lilla rara flickan, i unga år... Alltså börja ni bara. För att nu ha nödiga noter att välja emellan har jag gjort förfrågan i en musikaffär, för prisen skull, som ju inte äro de samma som när jag själv köpte en del av dessa här nedan nämnda, vilka alla kunna fås från affären, i vilken jag förfrågat mig: *Eggelings Musikaffär, Stortorget, Lund.*

Heinrich von Bocklets Pianoskola, häftad 5:50, i pappband 6:50, Karl Wohlfarts Pianoskola, häftad 6:—, Herm. Wolf's Praktiska Pianoskola 6:—, Anjous Pianoskola, häftad 6:50, inbunden 7:50.

Preben Nodermann: Fyra sånger för barn. Ord av T Gellerstedt 1:— Preben Nodermann: Fem visor för barn. Ord av Z. Topelius 1:—, Preben Nodermann: Sex visor för barn. Ord av Z. Topelius 1:—, Preben Nodermann: Julsänger i trestämmig sättning för flickskolor 0:60. Herman Palm: Åtta barnvisor ur Blommornas bok av J. Otterdahl 3:—, Ruben Liljefors. Musik till Blommornas bok av Jeanna Otterdahl 3:—.

Bocklets Pianoskola tycker jag är mycket bra. Men "hoppa", när ni spelar. D. v. s. hoppa över en eller annan lätt bit, för att gå vidare. Så går det fortare. Många lärare göra så med äldre, begåvade och flitiga elever, för att få dem fortare fram. Preben Nodermanns sånger för barn äro rent av förtjusande. När ni så spelar, så skall ni bedja er lärare visa er ackorderna. Det är särskilt 3 ackorder i varje tonart, som ni har att använda till ackompanjemang. De ackorderna äro byggda på skalans 1:sta, 4:de och 5:te ton. De kallas primackordet, dominantackordet och under-dominantackordet. Detta hör egentligen till harmoniläran. Och har ni gott gehör så lär ni det snart. Men tala med detta särskilt med läraren ty detta är ju att ta ett gott språng. Men ni tar det nog. Sen kan ni själv efter detta och efter gehör ta ut ackompanjemang till det som er man sjunger med edra små barn. Ännu en liten sångbok — mycket lätt, kan jag rekommendera. Den ligger kvar sedan barnen gingo i skolan, och heter: Sånger ur Ambrosius Läsebok för småskolan med ackompanjemang av piano eller orgel. Pris (dävarande pris, nu nog högre) 60 öre, Lund, C. W. Gleerups förlag. Se här rubrik å sångerna (kanske det är någon av dem som er man sjunger med barnen. Lammen, Morgensolen, Ro till fiskeskär, Gossarna på lekplatsen, Fader och moder, Bä, bä, vita lamm, Den tappre ryttaren, Sång till fiol, Den herde god, Getterna, Vallflickans visa, Mickel Räf, Gossen och fjärrilen, Morfars lilla solsken, Litet bo, Leka häst, Gossen och hunden, Hararna i kälén, Fåglarna vid fönstret, Blommorna, Göken ropar, Glädje i Gud, Sommarpsalm, Fågeln, Blomsterplocknin-

Se med Edra egna ögon
att Ni får Mazettis ögon

Ni är då säker på att alltid erhålla en
delikat, kraftig och hälsosam cacao.

Det är ett faktum

att

NESTLÉ'S BARNMJÖL

genom sina framstående egenskaper haft en o-
stridlig framgång. Sedan 50 år tillbaka användes
det i alla länder såsom ett ypperligt närings-
medel för småbarn, konvalescenter och magsjuka.

Använd

BANANER

som ersättning
för annan föda

The Banana Company A.-B.
Stockholm.

Arkitekt Isidor Hörlin

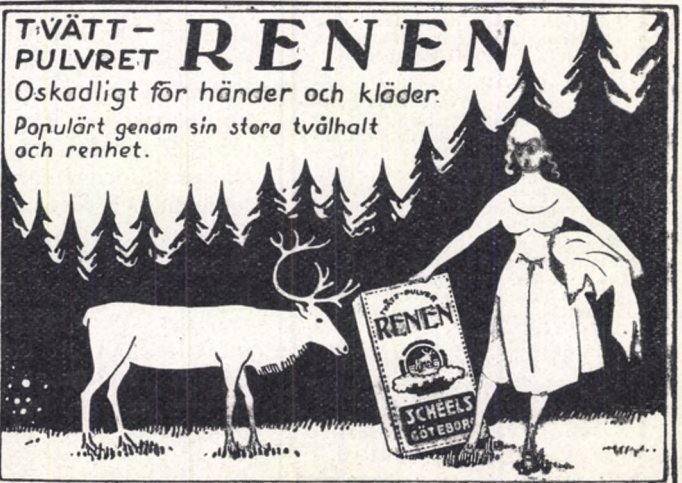
Utsällning av konstnärliga möbler
NORRLANDSGATAN 3 - STOCKHOLM

Rumsarkitektur och Ombyggnader
av våningar, inredningar, panelarbeten och
möbler i historiska stilar.

Ritningar och kostnadsförslag. Egna verkstäder.

Annonsera i Idun!

Tapetkompaniet

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitéer. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7. Sthlm. (Vid Slussen).

För
klena barn
giver

JECOROL

(Levertran med äggula)

Överraskande resultat!

Rådgör med Eder läkare!

Fås på alla apotek.

Dr. Scholl's "Fotknölsskyddare,"

ger ögonblicklig lindring åt omtåliga fotknölar och befriar dem från skons tryck. De återställa dessutom skon i dess ursprungliga form.

Dr. Scholl's "Tåspridare"

bidrager till borttaga fotknölar genom sin sinnrika konstruktion. Den är tillverkad av finaste paragummi.

Dessa artiklar äro två av Dr. Scholl's 43 fotvårdsspecialiteter. Om Ni icke kan erhålla dessa artiklar genom Eder skohandlare så vänd Eder direkt till oss.

Begär broschyren "Fötterna & deras vård" som sändes gratis. THE SCHOLL MANUFACTURING Co. Avd. 1. Stockholm 16.

Vill Ni bliva vacker?

Den berömda YVY-Tvålen, som kommer kinden att stråla av hälsa och skönhet, innehåller dyrbara och undergörande essenser och förlämnar ansikte, hals, armar och händer en utsökt skönhet. På förvånande kort tid borttager den finnar, fräcknar och rodnad på näsan, liksom röda och skrovliga händer. Sträv och sprucken hud försvinner och genom ständigt bruk av densamma kan bildandet av rynkor förebyggas.

YVY-Tvålen säljes i varje välsorterad parfym- och herrekliperingsaffär.

Österlin & Ulrikssons
Kem. Tekn. Fabrik
YSTAD.

gen, Mitt hem, Ett barns aftonbön, Sparven om julmorgonen, Julvisa, Ängsblommornas visa, Tre gyllne regler, I skogen fågeln ropar. Säkerligen kan även detta sänghäfte fås från ovannämnda musikaffär. Ja, lycka nu till. Nu har jag gjort mitt bästa. Ebon.

— Det kan ni visst om ni är energisk och har tid. Men inte på egen hand, utan tag lektioner, så det blir fart på det. Så bör ni börja från början d. v. s. pianoskolan. När ni sedan spelat genom den och repeterat, så kan ni också spela enkla barn- och jul-sånger. "Aloys Hennes" pianoskola lämpar sig så bra för hemstudier, och är ni flitig kan ni spela igenom den på ett år. Sedan förstår ni själv att välja ut lättspelade noter. Det finns så många små häften. "Nu är det jul igen" och "Barnens dansalbum" äro lätta bitar. Men glöm inte skalorna, de äro ett viktigt led i fingerfärdigheten. Det finns bok över skalorna, om ni skulle våga er på det ensam, men tillrådes inte, det blir för tröttsamt. Jag har själv börjat efter giftermålet så jag vet att det går, men flitig måste man vara, övar mig två timmar dagligen, har endast kvällarna till förfogande. Det är nu sjätte året jag tar lektioner och jag är lika gammal som ni. Nu spelar jag etuder, och så många vackra noter jag kan komma över och jag kan försäkra er att jag inte spelar dåligt. Jag vet en 36 och en 42-årig fru, som tog lektioner i smyg, och nu efter ett år, går enkla bitar rätt bra. Var nu inte sämre än oss tre. Tänk på 42-åringen. När ni när den äldre kan ni vara fullt kompetent. Patronafu.

N:o 163. Försök att några gånger om dagen efter tvättning och noggrann torkning, ingnida händerna med svavelblomma. Eller och med en blandn. 10 gr. talk, 5 gr. salpetersyra vismuth, 5 gr. Zinkoxid, 2 ggr dagligen. —a.

FÖR SENT.

(Forts.)

"Och det värsta är, att jag ibland ger vika för den där impulsen att utöva grymhet. Som t. ex. i eftermiddag inne i boden hos Wittfeldts. Där var trängsel och brådska och stim. Sådant generade mig aldrig förr. Nu gör det mig utom mig. Där var nästan omöjligt att få allt utträttat. Biträdena sprungit hit och dit som yra höns. Jag blev otålig och ond — elak rent av. Och kan du tro" — hon höll inne och rodnade. — "Jag var så stygg, så jag besvarade inte gamle Halsts hälsning. Han stod där i sin ödmjuka ställning med hatten i hand och flyttade sig närmare. Jag vet ju, att det där är hans sätt, men det verkar kryper och inställsamhet på mig. Ja! Och så såg jag förbi honom och låtsade, som om han ej funnits."

"Men Elisif!"

Tonen var en hel straffpredikan.

Elisif gömde ett ögonblick ansiktet i händerna. Det låg skuldmedvetenhet i den blick, som därpå mötte mannens.

"Ja, Evert, det var avskyvärt av mig. Jag förstod också strax, hur illa jag handlat, när jag såg gamle Holsts ögon och den lilla röda fläcken på hans gula skrynk- (Forts. i B-numret.)

BREVLÅDA.

RED:S BREVLÅDA.

Augustus. Om Ni gör Eder besvär med att granska tidningens uppställning på det nya året torde Ni lätt finna att Edra fordringar blivit uppfyllda. Önskvärt vore att Ni ville ge oss Eder adress för ett skriftligt meddelande.

EN BALJA KLÄDER TVÄTTAS PÅ 4 MINUTER

MED
"CYGNET"
(PATENT)

VACUUM TVÄTT APPARATEN

som är utan motstycke i världen. Den suger till sig smutsen och skyddar kläderna från ruinerande borstar och tvättbräden, som äro fullständigt överflödiga. De ömtåligaste vävnader och spetsar tvättas under garanti med samma enastående resultat som handdukar, gångmattor etc.

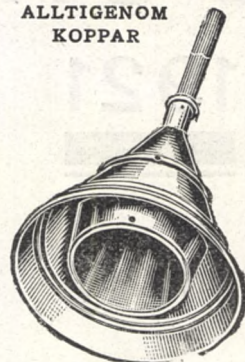
SÄND INGA PENGAR.

VI LITA PÅ EDER.

Så övertygade äro vi att "Cygnet" kommer att utfalla till fullständig belåtenhet, att vi sända den på 8 DAGARS FRITT FÖRSÖK. Prova och döm. Blir Ni fullkomligt nöjd skicka oss Kr. 25:—, i motsatt fall returnera apparaten. Bruksanvisning bilägges. 8 DAGARS FRITT FÖRSÖK.

E. LINDEN & Co, Göteborg. Avd. 1.

ALLTIGENOM
KOPPAR

INGA LÖSA DELAR.

Cloettas

Guld-Cacao
och
Vanilj-Choklad

Förnämsta svenska fabrikat

Pojkarnas julklapp

MÄRKLIN

MEKANISK LEKSAK

FRÅN 7 KRONOR

LEKSAKS- (NK) AVD. 1 TR. NED

VIKING

GULDPLATERADE
UR-KEDJOR

VARAKTIGAST SHAKFULLAST
BILLIGAST

I parti hos Sveriges Ur-
makare A.-B., Sthlm.

STOCKHOLMS-TIDNINGEN

1921

Lätilläst, underhållande, upplysande
Självständigt frisinnad

<O>

FÖRSTKLASSIGT NYHETSORGAN UTAN SENSATION

LANDETS MEST
SPRIDDA DAG-
LIGA TIDNING

Snabbaste, bästa, rikaste utrikes-
nyheter. — Artiklar av de bästa
litterära pennor. — Intressanta
följetonger. — Godt humör.

PRENUMERERA GENAST PÅ NÄRMASTE POSTKONTOR

IDUN

1921

**KVINNANS
OCH
HEMMETS
TIDNING**

SEDAN

34 ÅR

**MODERN
AKTUELL
GEDIGEN
LIVLIG**

**FRÄMST
OCH
BILLIGAST
BLAND
VECKOTIDNINGAR**

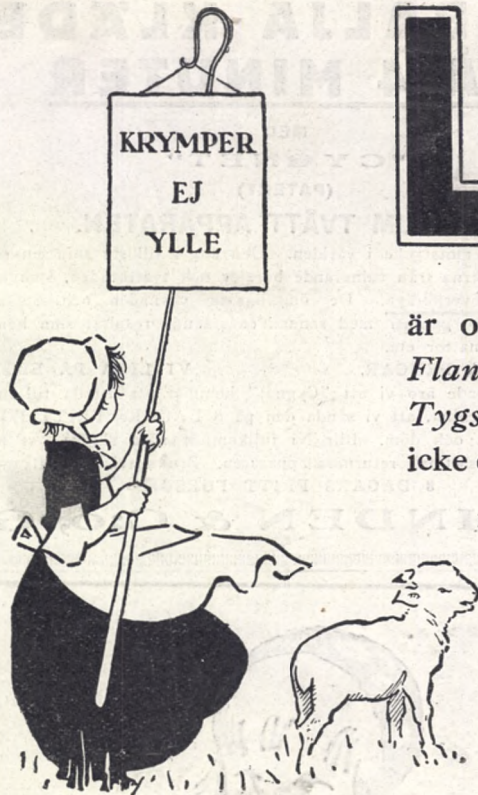
**ENDAST
17
KRONOR**

**PRENUMERA
GENAST**

**Å
NÄRMASTE
POSTKONTOR
BOKHANDEL
ELLER
DIREKT
FRÅN
IDUNS
EXPEDITION
STOCKHOLM I**

Idun utgives denna vecka i A och B.

LUX

är oumbärlig vid tvättning av allt slags *Ylle*, *Flanell*, *Siden*, *Spetsar*, *Gardiner* och *Finare Tygsorter*. Ömtåliga vävnader och färger skadas icke och ylle bibehåller sin ursprungliga mjukhet.

FÖLJ DEN ENKLA BRUKSANVISNINGEN PÅ PAKETET.

Tillverkad vid de världsberömda **SUNLIGHT-fabrikerna**.

En matsked till en blus.

Oatine

Varför se gammal ut

när ni kan vårda er hy så, att denna blir frisk, klar och smidig. Ni bör aldrig begagna tvål och vatten till ansiktet, eftersom huden lätt irriteras därigenom och blir hård, sträv och ömtålig. Begagna *Oatine-havre-crème*, som icke blott rensar *porerna* och *hudens yta*, utan och ger huden den näring, den behöver, och på så sätt förnyar den. På så vis kan ni bevara eller skaffa er en ungdomlig, vacker, frisk hy.

OATINE bör aldrig saknas på ert toalettbord. Tillbakavisa därför alla *efterapningar*, och håll bara till godo med *Oatine*. Fås i tub, eller vanlig burk, och stor burk (innehåller 3 gånger så mycket).

OATINE SNOW är vit och fin som snö. Vid lätt ingnidning uppsuges ögonblickligen denna *crème* i huden och gör denna mjuk, klar och vacker. Fås i samma storlek som *Oatine*.

Oatine erhålles överallt, skriv eljes till

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN

Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn.

**THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.**

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

NY UPPLAGA

AV

IDUNS KOKBOK

IDUNS KOKBOK

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad och utvidgad

NYHET:

Anvisningar att använda **GASSPIS** eller **GASUGN** vid alla recept för stekning och bakning ::

En välkommen julklapp för alla husmödrar!

En prästmans omdöme om Vårt Land och Folk.

"V. L. o. F. bör icke saknas i något hem med kärlek till vår svenska jord."

Ni har anhållit om ett uttalande angående Eder tidning. Jag vill i största kortet anföra.

Vårt Land och Folk har en mission att fylla i vårt folk, som icke kan överskattas. Dess uppgift är icke blott att vara ett rent fackorgan och att samla den alltför spridda hjorden av Sveriges jordbrukande befolkning för tillgodoseende av egna tillbakasatta intressen och till arbete för såväl ökad produktion som jordbruksnäringens ökade anseende utan även att hos den icke jordbrukande delen av vårt folk skapa bättre förståelse för jordbruksnäringens nationella betydelse och för dess rätt till jämbördighet med andra näringar.

Bärare av denna uppgift, blir Vårt Land och Folk ett hela det svenska folkets organ, som rätt fattat och stående över lumpen parti- och klasspolitik arbetar för allas gemensamma väl. Såsom facktidning anser jag Vårt Land och Folk oombärlig och tillmäter densamma största betydelse för i synnerhet landsbygdens kulturella liv. Jag har funnit Vårt Land och Folk ständigt vaken för sina speciella uppgifter och piggsåsom nyhetstidning, varför den icke bör saknas i något hem med kärlek till vår svenska jord och med intresse för vår modernisering.

Tyresö den 30 aug. 1920.

DAVID FROSTE,
kyrkoherde.

V. L. o. F:s prenumerationspris för 1921: Dagl. uppl. 1/1 år 18:—, 1/2 år 10:—, 1/4 år 5:—. Veckouppl. 1/1 år 3:50, 1/2 år 2:—, 1/4 år 1:25. Provnnummer gratis på begäran.

Goda råd dyra

Ett gott och billigt råd är: prenumerera på Idun, som ger Eder mångdubbel valuta för kostnaden.

Endast 17 kr. för helt år på alla postkontor i riket.

Spalten om böckerna.

MEDAN ANDANTET UR EN Beethovensksymfoni ännu klingar i örat får jag i handen en volym poesi, på vars titelblad läses: "Genom åren. Ett dikturval" av Fredrik Vetterlund. Jag behöver inte vända många blad i densamma förrän jag finner hur väl strofernas ljusrika vemod harmonierar med temat i den Beethovenska tonmålningen. Det är samma ömma livsdyrkan med sin tillsats av resignation, vuxen "genom åren", dessa år som givit dagrar och skuggor, värme och köld, tills skalden nått den sinnets jämnvikt, vilken röjes i nedanstående skira ordmelodi:

Jag ser förgängelsens finger —
men rymden ett glas är lik,
och innerst i själen ringer
kristalliskt solig musik.

Fredrik Vetterlund tillhör ej den högröstade diktar-skolan, hans förfinade känsla och drömmande lynne hänvisa honom till ett lyriskt stämningmåleri med genomförd subtil hållning. Hur väl har han icke fångat den lilla småstadsidyllen vid västerhavet; åter och åter kretsar hans dikt, ömsom i metrisk form ömsom i en musikaliskt klingande prosa, kring dess gatuvinklar, dess stora stilla torg — en "luftsynernas stad" med havet tätt inpå och "västkustens oroliga himmel" med "de grannaste moln- och solsyner att bära med sig genom livet".

Men det är ej blott de atmosfäriska undren från barndomsstaden som diktaren bär med sig som i en skönhetsfylld ränsel på resan genom åren, det är även minnet av en vän och en vänskap, fylld av gemensamma intressen vid studier och vandringar under barna- och ynglingaår. I dikten "Den döde" får denna vänskap det vackraste uttryck i strofer av klassisk klarhet.

Vi voro gossar, voro ynglingar —
och när du kom i min dörr
farande, fläktande
med din vida kappa
därute från solskensrymderna,
därute från havet,
hade du med dig
all deras friskhet
och det sjöng i min själ
om sol och sälta,
rytmer ur sommaren,
rytmer ur sagorna,
rytmer ur Odyssén.

Och de stunder
vi två
stodo öga mot öga med natten!

Dagens värv blevo små
försvunno, krympte in
som skuggor under stenen
i det vita ljuset.
Men rymden öppnade sig.
Vi drömde om andarnas fjärran
som våra innersta jag
skola — så sjöng mänskenet —
skåda en gång
tillsamman —

Och nu är det hela en syn.
Du är död.
Månen skiner
över furornas berg
häruppe i vinterriket.

Men än jag hör
månsången över vår ungdoms hav,
om det silvrade fjärran
våra innersta jag
skola skåda ännu
tillsamman.

Det vilar något av en svensk sommarsöndagsläkande stillhet över mycket av Fredrik Vetterlunds lyrik, lugnet blir dock aldrig sövande eller tryckande — besjälad strömmar sången, fylld av naturromantik och ett rent manligt hjärtas bekännelse till den helgd som hemligt strålar ut ur tingens eget dolda väsen.

Men det klingar även andra strängar på denna finstämda lyra, en mörk timbre, en djupare skälvingning kan plötsligt göra sig förnimbar och spränga de harmoniska ackorden. Dock ej länge. Skalden bär i sitt inre en oförstörbar livstro, emedan han är mäktig en andlig livsdyrkan, och därför kan han, som i den sköna "Hymn till den kristalliska morgonen" betyga hur

(Forts. å sista sid.)

GOD TON, INTRESSANTA
ARTIKLAR OCH TILL-
FÖRLITLIGA DAGS-
NYHETER GÖRA

SVENSKA DAGBLADET

TILL HEMMETS
EGEN
TIDNING

Ingen Nerking

eller Örebrolänning, som vill följa med händelserna i sin hemtrakt, bör underlåta att läsa

Nerikes Allehanda

(Örebro Läns Tidning)

Pigg - Vaken - Frisinnad - Lättläst

Prenumerationspris: helår 16 kr., halvår 9:—,
kvartal 5 kr.

Prenumerera omedelbart!

Vid jämförelse

med vad som erhålles på andra håll finner en var lätt att
den största valutan

får man genom att prenumerera på den dagliga huvudstads-
tidningen

AFTONBLADET

som nyligen fyllt 90 år, men alltjämt intager en av de främsta platserna inom den svenska pressen både såsom

nyhetstidning och ledande politiskt organ.

Aftonbladets politiska artiklar i dagens frågor röna alltid livligt beaktande och få andra svenska tidningar innehålla i så stor utsträckning som Aftonbladet

värdefulla inlägg

av framstående pennor i frågor av alla slag.

Tack vare utmärkta förbindelser är Aftonbladet i tillfälle att

snabbt och pålitligt

meddela allt som händer och sker, varjämte Aftonbladet inför talrika märkliga korrespondenser från egna korrespondenter världen runt.

Underhållande förströelseläsning,

intervjuer, kåserier av utmärkta pennor, artiklar för hemmet och kvinnovärlden etc. förekomma dagligen i Aftonbladet.

Handel och näringar,

industri, sjöfart, affärsliv m. m. behandlas sakkunnigt och utförligt å särskild avdelning i Aftonbladet.

Litteratur, konst och musik

recenseras i Aftonbladet av de bästa pennorna på de olika områdena.

Tre tidningar gratis

erhålla Aftonbladets prenumeranter, nämligen en gång i veckan den 16-sidiga förströelse-tidningen Brokiga Blad och lantbrukstidningen Lantmannabladet och en gång i månaden husmodertidningen Hushållsbladet.

Aftonbladets prenumerationspris äro för 1921:

Stockholms- eller Kvällsupplagan helt år Kr. 50:—, kvartal 14:—

Nationalupplagan helt år 25:—, kvartal 7:25.

Gör en jämförelse med vad som erhålles på andra håll, och Ni skall finna, att Ni får den största valutan genom att

prenumerera på Aftonbladet!

(Forts. fr. sid. 901.)

kanske vara mycket opassande vid denna tid på dagen?" Bah, artister emellan. "Mitt visitkort är ett pass, det försäkrar jag." Stoc-kars karl, den fälla vi satt, gjorde processen kort med honom. Klockan halv nio skram-lade vi allesammans bort till vänstra stranden i en droska.

Droskan stannade framför ett förfallet hus vid en illaluktande gata. Jag visste, att åsynen av hennes hem skar Georges i hjärtat. "Mademoiselle Laurent har icke vunnit någon belöning i sitt yrke", anmärkte han, "men hon är en hederlig flicka." Bra sagt? I den skumma korridoren visade oss ett försummat barn upp i fjärde våningen. Fyra trappor upp öppnade en osnygg kvinna på vår envisa knackning, och sade, att mademoiselle var ute. Jag förstod att vi hade begått det miss-taget, att komma för tidigt, och kvinnan, som tydligen icke var förberedd på vår visit, bad oss icke stiga in. Det verkade dålig scenregi.

"Dröjer det länge innan mademoiselle kommer igen?" frågade jag förtretad.

"Mais non."

"Vi vänta", sade jag, och hon släppte trumpet in oss i ett rum, vars karaktäristiska möbler voro en osande lampa och en brännvins-butelj. Jag hade tagit den gamla häxan för en hyresvärdinna, som var begiven på sprit, men nu anmärkte hon mera älskvärt:

"Det var synd, att Jeanne inte visste att ni skulle komma."

Vid det familjära "Jeanne" såg jag Georges rycka till.

"Är mademoiselle en vän till er?" frågade jag missbelåten.

"En vän? Hon är min dotter." Hon satte sig.

Flickan var ute med avsikt! Den tanken flög som en blixtnabbt, att hon hade satt ihop en komplott för att hennes älskade skulle få se, hurudan svärmor han skulle få. Upptäckten måste förfära honom. Jag stal mig till att se på honom: hans ansikte var kritvitt. Generalen drog ett djupt andetag och nickade för sig själv. Nicken sade helt enkelt: "Han är räddad, Gud vare tack."

"Vill herrarna ta en liten tår, medan ni vänta."

"Nej tack, vi ska ingenting ha."

Hon drack ensam och tycktes glömma, att vi voro närvarande. Ingen av oss talade. Jag började undra, om vi behövde stanna kvar. Medan hon drack blev hon pratsam. Det var om Jeanne hon talade. Hon gav oss sina moderliga synpunkter, och förrådade då och då skändligheter ur sin egen karriär. Jag är en man av värld, men jag ryste över denna kvinna. Den friare, som kunde ha riskerat att taga hennes dotter till hustru, måste ha varit sinnesrubbad eller sublim. Och medan hon pladdrade på, och tog sig en klunk ur sitt glas och småskrattade åt sitt skämt, låg det något spöklikt däri att i rännstensansiktet framför oss kunde jag spåra en likhet med Jeanne. Jag tror Georges också måste ha spårat den. Ärftlighetens hotelse var fruktansvärd. Vi lyssnade till en förfallen Jeanne, en trettio år äldre Jeanne — Jeanne, som hon kanske kunde bli. Ciel! Att välja en brud med detta blod i sig — en brud ur dräggen.

"Låt oss gå, Georges", mumlade jag. "Kurage! Du kommer att glömma det. Vi måste ge oss av."

Han var askgrå. Jag såg, att han inte kunde uthärda längre.

Men gumman hörde det, och intelligensen väcktes i de matta ögonen.

"Vad! Vänta litet. Är en av er dummerjösen, som tänker gifta sig med henne. Å, jag har låtit tungan löpa, tror jag. Det var

En Lidingövilla eller en vil

Nizza i december.

NÅGON HAR EN GÅNG I TIDEN KALLAT Bryssel för "le petit Paris" och Leonard Merrick, den utsökte engelske novellisten, säger träffande i en av sina bohémehistorier: "Att besöka Bryssel, när man sett Paris, är som att möta systemen till den kvinna man älskar. Man spårar likheten, men det är ändå inte hon." Att sätta en liknande etikett på Nizza är betydligt svårare. På den livligt trafikerade Avenue de la Victoire med sina eleganta butiker och trottoarkaféer har man, om man så vill, ett litet Paris, men på andra sidan floden dyker man rätt in i ett Genua med metersmåla, slingrande gator och äkta italiensk befolkning, de vita kajpromenaderna med sin mondäna publik minner om Monte Carlo... Nej, Nizza är sig själv och unik i världen, blommornas och solens stad, italienskt pittoresk och franskt förfina, en mötesplats för all världens skönhet och lyx.

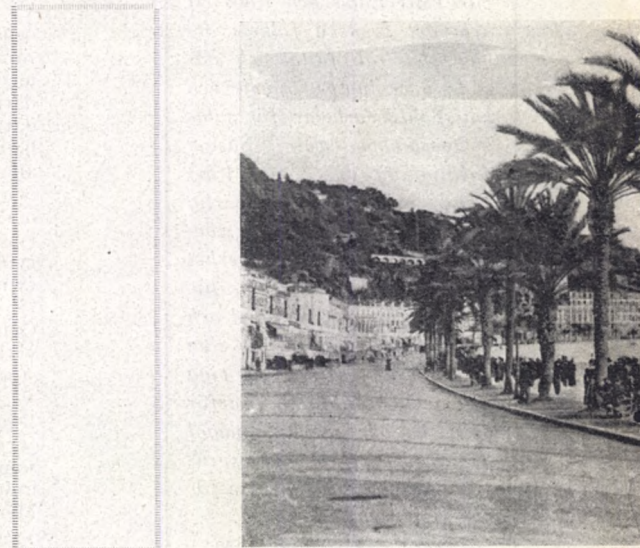
Främlingsströmmen, som i år tycks ha sökt sig fram till Rivieran tidigare än vanligt, börjar fylla lyxhotellen vid Promenade des Anglais och de anspråkslösa pensionaten uppåt staden, och vid teds surra de europeiska tungomålen under casinots rödrandiga parasoller i stadens brännpunkt, place Masséna. Casinot har öppnat sin operetteater och gett sina första symfoniorkestrar, operan har inlett säsongen med den något bedagade Traviata men lovar på affischerna intressanta nyheter: bl. a. en musikalisk gestaltning av Prosper Mérimés *Colomba*, Corsikaromanen, som de flesta svenskar känna åtminstone från skolkänken, vidare *La reine Pédauque* efter Anatole Frances berömda verk, *Jesu Barndom* av Berlioz o. s. v. Under arkaderna utanför *Galleries Lafayette*s stora varuhus är det en ständig trängsel, och både den och skyltfönstrens lyxutställningar föra osökt tanken till Paris, som också levererat dessa raffinerade modeskapelser. Som aftontoaletter ser man här släta raka robeschemises i svart silkessammet eller mjukt svart siden med ett brett skärp om höfterna, gärna fodrat med skarpt kungsblått eller tegelrött. För "la ville" lika raka tailleurs i marinblå serge, svart gabardine eller mörk sammet, broderade omkring höfterna eller ett gott stycke upp från kjolkanten i modenyansen brique. De nya kalotterna i färgade tuppfjädrar, som de franska damerna nu dra ned långt över öronen, komma dem att komiskt likna de söta pullorna i en hönsgård eller protagonisterna i salig Rostands *Chantecler*. Här kan man frossa i pälsverk — från chinchillan och modeskinnets korsräv till de tusen imitationerna, och i juveleraraffärerna ett stycke uppåt Avenue de la Victoire finns det farliga saker för en kvinnas lugn. Korallrosen, "qui porte bonheur", ambrasmycken, som "ge tur" — man försöker spekulera också i den kvinnliga vidskepelsen — och utsöktare ting för mera välfyllda börsar. Och så naturligtvis Nizzas viktigaste exportartiklar — nejlikor och rosor och slutligen frukter av alla slag, både i naturligt skick eller läckert kanderade, och en del kuriositeter såsom eucalyptuscigaretter, gjorda av feberträdet torkade blad och här ett gouterat medel mot bronchitis.

Medan främlingarna slösa pengar i Nizzas förföriska bodar mana bevakande affischer landets egna barn till sparsamhet. "Teckna på det nya statslånet!" heter det överallt på de konstnärligt ofta förräffliga plakaten. Än ses den sköna Marianne, rödklädd och i frygisk mössa, lämna några rullar guldmünt till systemen Amerika och ur dennas hand motta de efterlängtrade gyllene veteaxen, — o, forna tiders franskröd! — än svänger hon — med svärdet stucket i skidan — hammaren mot stället i färd med att återuppbygga de förstörda provinserna. Strax bredvid lutar en mor sig över sömnaden och lär sitt barn A B C, i bakgrunden sil-

Litet aktuella nyheter från so

Vy av Beaulieu.

Palmella

huetten av en man vid plogen. Trots den goda reklamen och de utlovade sex procenten — 2 är eljes det vanliga — tycks det gå trögt med teckningen, och man är på sina håll rätt pessimistisk om Frankrikes ekonomiska framtid. En tidning publicerar följande dystra siffror: Utom den ordinarie budgeten har Frankrike för en överskådlig rad av år en extrabudget: utbetalning av krigspensioner, som uppgå till 2½ miljarder francs per år och enligt lagen måste förskottteras av staten. Dessa utgifter skall Tyskland betala, men om Tyskland icke kan, står Frankrike inför en ekonomisk ruin. Så kommer den ordinarie budgeten på 22 miljarder per år — större än något annat lands i världen. Statistiken visar,

La i Nizza — det är frågan!

Staden vid det blå Medelhavet.

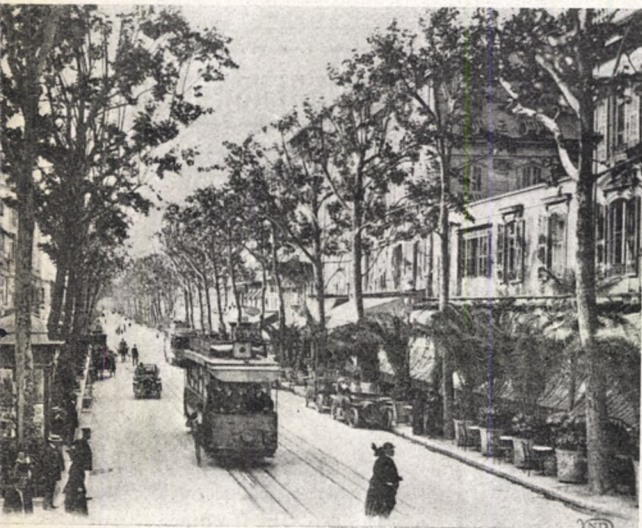

att medan statsutgifterna i Italien utgöra 649 lire per invånare, uppgå de i Frankrike till 1287 francs! Förhållandet mellan statsutgifter och inkomster belysas talande av följande siffror: I Förenta Staterna 9, i Storbritannien 22, Tyskland 23, i Italien 30 och i Frankrike 40. Det har gått därhän att den franske generalen Lyautey nyligen i ett offentligt uttalande betecknat en revolution såsom enda sättet att krossa den kostsamma och onödigt invecklade franska administrationen och öka produktionskraften inom landet...

En ständig påminnelse om landets dåliga ekonomi äro de smutsiga och trasiga papperslappar, som fullständigt ersatt forna tiders vackert präglade guld- och silvermynt. Kri-

en i Nizza.

Avenue de la Victoire.

get och metallbristen gör sig även påmint i den ständiga bristen på växel pengar, men tiden har lärt fransmännen många sätt att reda sig ur knipan. Frimärken i valörer från 5 till 25 centimes äro i regel bunden trafik som betalningsmedel, och bankerna och de större varuhusen ha i snygghetens intresse försett dem med en ram av aluminium och gelatin, så att de bilda små runda mynt, spår-vagnarna ha tryckt biljetter, som gälla som tillgodohavande vid nästa färd o. s. v.

Det är ett tidens tecken, att Nizzaborna just nu, när främlingsströmmen väller in i deras underbara stad, tyckas villiga att överlåta sin förstfödslo rätt mot turisternas goda utländska guld. Nizzatidningarna överflöda av annonser om villor och bostadsvåningar, som äro till salu för priser, vilka med exempelvis svensk valuta äro mycket överkomliga. Vad säger ni t. ex., ärade läsare, om en sexrumsvilla med 600 kvadratmeters trädgård, fruktträd och vacker utsikt vid en av Nizzas största boulevarder för 65,000 francs, hos est 21,000 kronor? Eller en bostadslägenhet för evärdlig tid vid stadens pulsåder, Avenue de la Victoire, med 3 rum och kök, och därtill elegant möblerad för — 12,000 svenska kronor!

Är främlingen ej hågad att bli villaägare i Azurkustens huvudstad, har han nu större möjligheter än någonsin att hyra villa till drägligt pris. Slumpen förde mig härom dagen tillsammans med f. d. dumamedlemmen Kovalevski, en släkting till den berömda och för svenskar så välbekanta matematikern Sonja Kovalevski. Familjen Kovalevski har förlorat alla sina gods och ägodelar i Ryssland, det enda bolsjevikerna ej kunde beröva dem, var den vackra villan i Beaulieu, en halvtimmes spår-vagnsfärd från Nizza, och denna villa önskar hr Kovalevski nu hyra ut, helst till svenskar. Han reser nämligen själv till Paris, där hans barn studera vid Sorbonne. "Villa Batavia", som fått sitt namn av den ursprungliga ägaren, en rik holländare som förtjänat sin förmögenhet i kolonierna, inrymmer på nedre botten matsal, arbetsrum, kök och förvaringsrum, på övre våningen ligga fyra sovrum med elektrisk uppvärmning och badrum, och högst uppe domestikrum. Matsalen har vackra skulpterade möbler, i arbetsrummet lägger man märke till en utsökt gobeläng, föreställande en falkjakt, av ryssen Brylov, antika bronser, porträttbyster av Voltaire, Dante och andra store män, och invid skrivbordet ungdomsporträtt av Sonja Kovalevski. Hr Kovalevski visar ett album, som ligger på bordet och som tillhört Sonja Kovalevskis bror Maxim. Idel bekanta ansikten: Charlotte Edgren, prof. Mittag-Leffler, som för resten en gång för många år sedan bott i denna villa, prof. Montelius och många flera. Kring villan ligger en vacker trädgård — den stora fenixpalmen mitt för huset räknar 260 blad — och den skötes alltid, även då villan är uthyrd, på ägarens bekostnad av en särskild trädgårdsmästare. För en så vacker bostad förefaller hyressumman — 12,000 francs (4,000 kronor) för säsongen november—slutet av maj ganska moderat. Tjänarinnor lejas här några timmar före déjeuner och diner för 1,50 francs i timmen. I den väl inredda källaren förvarar herr Kovalevski en dyrbar tillhörighet, som hyresgästen ej får disponera: det är ett vackert bibliotek på 15,000 volymer, fint ordnat på hyllor efter nationaliteten: franska, spanska, indiska, ryska och svenska.

I januari, då säsongen står i sitt flor, komma också en hel del tyska villor som nu stå tomma, att försäljas i och omkring Nizza, så att det finns ett stort utval för de utländska spekulanterna. Tiden och växelkursen är sådan, att en villa vid Azurkusten även för en måttligt förmögen person ej längre behöver vara ett — chateau d'Espagne.

ELLEN RYDELIUS.

visst en komplott? Ni kom hit för att speja och spionera?" Hon vände sig rasande mot mig. "Ni där —"

Jag hade visserligen då och då fällt en anmärkning, men jag kunde icke förstå, varför hon skulle utvälja mig för sitt angrepp. Hon rusade vilt fram till mig. Hennes ansikte var tätt intill mitt. Och sedan viskade hon så lågt, att endast jag kunde höra det och som om hon varit en annan kvinna en fråga: "Kan jag spela?"

Jeanne själv. Varje nerv i mig hoppade till. I nästa ögonblick var hon tillbaka i sin roll och okvädade Georges.

Jag tog upp ett kort ur mitt etui och rasade ned sex ord.

"Ge er dotter det här, då hon kommer hem", sade jag. Jag hade skrivit: "Jag skriver en divaroll åt er?"

Hon läste orden med en blick och jag svär, att dysterheten i hennes blick icke upplystes av så mycket som en ljus glimt. Hon spelade en karaktärsroll, skådespelerskan bar upp rollen, även då hon läste ord, som skulle lyfta henne från armod till ryktbarhet.

"Inte för att jag bryr mig om att jag har förstört hennes chanser", lallade hon. "Det var en god affär hon tänkte göra, den själviska markattan. Jag har ingenting att tacka henne för. Det är rätt åt henne, om ni ge henne på båten, era snobbar! Jag klandrar er inte."

"Madame Laurent", svarade Georges allvarligt och hans svar ekade genom rummet, "jag har aldrig beundrat, beklagat och älskat Jeanne så mycket som nu, då jag vet, att hon varit — moderlös."

Vi stodo alla tre blickstill. Den första, som rörde sig, var hon. Jag såg vad som skulle ske. Hon brast ut i gråt.

"Det är jag, Jeanne. Jag älskar dig. Jag trodde att jag älskade teatern högst, men jag hade orätt." Instinktivt lät hon mitt kort falla till golvet. "Förlåt mig, jag gjorde det för din skull också. Det var grymt, jag blyges. O, min älskade, om min kärlek icke vanärrar dig, så låt mig bli din hustru. Det finns ingen kvinna i hela världen, som kan älska dig högre. I hela mitt hjärta finns icke plats för någonting annat än dig."

De lågo i varandras armar. De Lavardens, som fått liksom en elektrisk stöt då hon avslöjade vem hon var, drog mig utanför dörren. Den gamle token tjöt av rörelse.

"Detta är förfärligt", grymtade han:

"Fruktansvärt", sade jag.

"Det finns inte en sådan kvinna på en miljon."

"Hon är en stor skådespelerska", sade jag vördnadsfullt.

"Jag skulle aldrig kunna gilla giftermålet", stammade han. "Vad säger du?"

"Det är inte tal om det. Jag har inte sympati för någondera av dem."

"Din hycklare. Se, det rinner en tår nedför näsan på dig."

"Och det rinner två nedför din", snäste jag. "En general borde ha bättre vett."

Och varför har dockan i skära sidenklänningen påmint mig om detta? Jo, ser ni, i morgon är det nyårsdag, och dockan är en present till min guddotter, och guddotterns mor heter Jeanne de Lavardens. Jag har ingenting att säga emot henne som mor, barnen avguda henne. Jag medger, att hon har erövrat generalen och att Georges är den stoltaste man i Frankrike. Men då jag tänker på de roller jag kunde ha skrivit för henne, på den glans scenen gått miste om, då jag betänker, att denna kvinna för att bli gudomligt lycklig med berätt mod avböjt världsligt rykte — morbleu! — Jag kan aldrig förlåta henne det — det kära barnet.

Svenska Morgonbladet har velat vara en tolk för strävandet att göra kristendomen gällande i samhällslivet, och jag känner mig fullt övertygad, att det därvid besjålats av ett ärligt uppsåt och oavsläppligt strävat efter att hålla kristendomens fana högt.

D:r K. FRIES

på Svenska Morgonbladets 30-årsdag.

Prenumerera på Svenska Morgonbladet

SVENSKA MORGONBLADET kostar:

MORGONUPPLAGAN helt år 36 kr., halvår 19 kr., kvartal 10 kr.
DAGUPPLAGAN helt år 18 kr., halvår 10 kr., kvartal kr. 5:25.
HALVVECKOUPPL. helt år kr. 7:50, halvår kr. 3:75, kvartal 2 kr.

IDUN S PAPPER

GRANSHOLMS FINPAPPERSBRUK

ANLAGT 1803 - - GEMLA - - ANLAGT 1803

Specialbruk för finare papperssorter.

OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

R. W. STARE

R. T. 40 44 59 KUNSGATAN 59 A. T. 192 30

Prima bomullshanddukar Bästa ingredienser

storl. 55x75 provsändning 12 st. mot postförskott Kr. 15:— + postportot. Full belåtenhet utlovas.

VÄVERIBOLAGET,

Jönköping.

vid småbak förtjäna bli behandlade med bästa jäsningsmedlet. Gooda-Jästmjöl är bäst och pålitligast.

Säljes överallt i burkar å 25, 40 och 75 öre.

Handels A.-B. Sten Sjögren & C:o, Göteborg.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Avesta: Avesta-Posten.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falun: Falu-Kuriren.

Gevle: Gevle-Posten.

Halmstad: Hallandsposten.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad

Höganäs: Höganäs Tidning.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlshamn: Tidningen Karlshamn.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Nyheter.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Visby: Gotlänningen.

Växiö: Smålands-Posten.

Ystad: Södra Skåne.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.

Östersund: Jämtlands-Posten.

En utmärkt julgåva är ett presentkort på IDUN för år 1921!

Växling och bitter saknad, minnenas sjukaste lust, möln med stormfågelsvinge hän över öde kust skuggande ensligt havssvall... allt som om aldrig det fanns, smälter i ljusrymdens strålning, löses i valvets glans.

Även rent språkligt står Vetterlunds lyrik utomordentligt högt. Hans stil äger en plastisk åskådighet i förening med stort musikaliskt välljud. Den liksom slår en brygga mellan den romantiska poesins strålande bildrikedom och vår moderna tids mera konkreta stil. E. H—N.

En kvinnlig journalists insats.

Fru Elsa Nyblom.

DEN DAM, SOM VI SE PÅ BILDEN HÄR ovan sitta helt affärsmässigt vid den ständigt pinglande tidningstelefonen, är personligen lika mjukt och älskvärdt kvinnlig som hon som journalist är duktig och energisk. Bägge sidorna komma henne väl till pass i det svåra och viktiga värv, hon f. n. utför för sin tidnings, Dagens Nyheter, räkning: dess förmedling för arbetslöst kontorsfolk och med dem jämställda: ingenjörer o. dyl.

Det är ett hårt öde, som i dessa tider drabbat en mängd kontorsmän och -kvinno. Dugande, beprövade personer stå plötsligt avskedade på gatan. En man, som i trettio års tid hade tjänat sin firma, skriver t. ex. nu till förmedlingen från — försörjningsinrättningen, och många vandra med honom i olyckan. Och den offentliga arbetsförmedlingen har så gott som intet att bjuda dessa arbetslöshetens offer.

Det var ett synnerligen vackert och erkännansvärt initiativ, Dagens Nyheter tog, när den startade denna förmedling. Hur behövligen den var, framgår av att på c:a fjorton dagars tid inkommo omkr. tusen anmälningar från arbetslösa. Men viktigare än så: förmedlingen lyckades på samma tid skaffa plats åt omkr. 230.

Fru Nyblom, som Idun inom parentes sagt har glädjen att räkna också till sina medarbetare, har med lika mycken takt som energi, lika hängivet som duktigt skött detta värv, som skaffat bröd åt de hotade hemmen och kommit lyckan att åter vända sig mot dem, som syntes dömda att försvina i skuggan.

Idun är familjetidningen.

Litterär. Aktuell. Vacker. Underhållande.

Prenumerera nu!

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnads mål. Bouppteckningar och arvskiften. TESTAMENTEN

Advokattfirman **Andén & Staël von Holstein**

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein.

Lilla Vattugatan 14.

Riks 7576, 24488.

Allm. 18886.

MELLERSTA SKÅNE

står i fråga om spridning i första ledet av Skånes tidningar och är huvudorgan för central Skåne med samhälleliga Eslöv, Hörby, Höör, Tollarp, Löberöd, Askeröd m. fl.

Vill Ni träffa den större allmänheten med Eder annons, då annonserar Ni i

MELLERSTA SKÅNE

Stick i stäv

mot den svenske affärsmannens uppfattning är amerikanens när det gäller annonsering i tryckta tider.

"Annonsering har mycket gemensamt med att hålla eld under en ångpanna", säger en framstående amerikansk affärsman. Ett ex. En stor tvålfabrik i U. S. A. ansåg sin vara så inarbetad att de kunde upphöra med sin annonsering. Det gick bra en tid, så begynte försäljningen gå ner och sjönk med en sådan snabbhet, att fabriken inom kort gjorde konkurs.

Det är således nödvändigt att annonsera inte bara då affärerna gåbra, utan isynnerhet då tiderna bli mindre goda.

Just då allmänheten är mera försiktig och icke använder pengar tanklöst och slösaktigt, skall en klok annonsering visa sig värdefull.

BIRKAGÅRDENS FÖRLAG

Till julen 1920 utkommet.

NATANAEL BESKOW:

Predikningar 1919—1920.

Bundna Kr. 16:—

HENRY T. HODGKIN:

Den kristendom tiden långt efter.

Kr. 4: 50.

EBBA PAULI:

Några konsekvenser för det perso-liga livet av en kristligt soci. l. åskåning.

60 öre.

Förut utkommet.

NATANAEL BESKOW:

Fader vår. Sju föredrag.

Kr. 2: 50.

EBBA PAULI:

Eremiten och andra berättelser.

Kr. 3: 50.